

Mecanismul Independent de Raportare (IRM): România Raport de Final 2016–2018

Dr. Ioana S. (Hanna) Deleanu, Cercetător Independent

Cuprins

Rezumat: România	3
Despre Evaluare	8
Implementarea Angajamentelor	10
1. Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informații de interes public	14
2. Publicarea centralizată a informațiilor de interes public pe portalul unic transparenta.gov.ro	19
3. Promovarea principiilor de Parlament deschis	21
❖4. Gestionare îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei	23
5. Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale	26
6. Publicarea centralizată a actelor normative pe portalul unic consultare.gov.ro	29
7. Bugete pentru Cetățeni	32
8. Stimularea consultării tinerilor și a participării publice	35
9. Guvernare deschisă la nivel local	37
10. Promovarea transparenței decizionale prin crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)	40
11. Accesul la indicatori de performanță monitorizați în implementarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA)	43
12. Îmbunătățirea transparenței în administrarea bunurilor indisponibilizate	45
13. Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate	47
14. Creșterea accesului la patrimoniul cultural	49
15. Date deschise și transparență în educație	51
16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise	53
17. Transparența procesului de achiziții publice	56

18. Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate	59
Notă Metodologică.....	63

Rezumat: România

Mecanismul Independent de Raportare (IRM) Raport de Final 2016–2018

Al treilea Plan Național de Acțiune al României a fost implementat într-un cadru politic volatil marcat de numeroase schimbări guvernamentale. Jumătate din angajamente stagnează în implementare la finalul planului de acțiune. Realizări deosebite includ simplificarea procesului de aplicare pentru cetățenia română și o mai bună publicare a datelor deschise pe portalul național de date deschise.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională care are scopul de a asigura din partea guvernelor angajamente față de cetățenii lor, de a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în vederea consolidării guvernării. Mecanismul Independent de Raportare (IRM) evaluează activitățile fiecărei țări membru OGP. Acest raport sumarizează rezultatele obținute în perioada august 2016 – iunie 2018 și include câteva evenimente relevante până în noiembrie 2018.

România s-a alăturat OGP în 2011 iar implementarea primului plan de acțiune a început în aprilie 2012. Cancelaria Primului Ministru (CPM) a coordonat procesul OGP în România până în ianuarie 2017, ulterior, această sarcină revenind Secretariatului General al Guvernului (SGG). Un Memorandum de Înțelegere a stabilit Comitetul Național de Coordonare pentru implementarea OGP în noiembrie 2017. Comitetul este alcătuit din reprezentanți ai șapte instituții publice și reprezentanți ai societății civile, și reprezintă un forum multi-stakeholder (MSF) formal.

Printre succesele înregistrate în al treilea plan de acțiune al României¹ se regăsesc reducerea întârzierilor în procesarea cererilor pentru cetățenie prin digitizare, publicarea de statistici asupra administrării bunurilor indisponibilizate, și creșterea calității și cantității datelor publicate pe portalul național de date deschise.

Guvernul a publicat un raport final de auto-evaluare în noiembrie 2018. Al patrulea plan național de acțiune al României a fost creat din martie până în iunie 2018, iar implementarea sa a început în noiembrie 2018.² Planul conține 18 angajamente și urmărește să continue implementarea a 11 angajamente din al treilea plan național de acțiune.³

Tabelul 1: La prima vedere

	Raport de Progres	Raport de Final
Număr de Angajamente	18	
Nivel de Completare		
Completat	2	2
Substanțial	5	7
Limitat	6	5
Neînceput	5	4
Număr de Angajamente cu ...		
Relevanță Clară pentru Valorile OGP	17	17
Impact Potențial Transformativ	2	2
Implementare Substanțială sau Completă	7	9
Toate trei (🌟)	1	1
A reușit să deschidă Guvernul?		
Major	2	
Deosebit	0	
Mergând mai departe		
Numărul Angajamentelor Continuate în Următorul Plan de Acțiune	11	

¹ Planul Național de Acțiune al României (2016 – 2018), disponibil (în Engleză) la <https://goo.gl/Q3X3hr>.

² Planul Național de Acțiune al României (2018-2020), disponibil (în Engleză) la <https://goo.gl/BVwnSC>.

³ Angajamentul 2 - "Guvernare deschisă la nivel local", 3 - "Bugete pentru Cetățeni", 4 - "Creșterea gradului de consultare și participare în rândul tinerilor", 11 - "Pregătirea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind

aspectele de integritate”, 13 - “Creșterea transparenței privind administrarea bunurilor indisponibilizate”, 16 - “Educație deschisă”, și 18 - “Publicarea datelor deschise” în al patrulea plan de acțiune reprezintă continuarea angajamentelor 9, 7, 8, 13, 16 și, respective, 18 din al treilea plan de acțiune. De asemenea, angajamentul 1 – “Uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică” și 6 – “Extinderea stărilor privind accesul la informațiile de interes public la nivelul autorităților publice locale” din al patrulea plan de acțiune continuă aspecte din angajamentele 5 și 6, și respectiv 1 și 10 din al treilea plan de acțiune.

Consultarea societății civile pe parcursul implementării

Țările membre OGP urmează un proces de consultare pe parcursul dezvoltării și implementării planului lor de acțiune.

România a avut două forumuri de dialog pe tema OGP în timpul implementării celui de-al treilea plan de acțiune:

- Clubul (informal) OGP. România a creat un Club OGP în februarie 2014 pentru ca părțile interesate în guvernarea deschisă să se poată întâlni într-un spațiu informal ca să discute subiecte de interes comun.
- Forumul (formal) de Părți Interesate. Comitetul Național de Coordonare (CNC) a fost creat în noiembrie 2017 printr-un Memorandum de Înțelegere și reprezintă Forumul Părților Interesate al României. În CNC societatea civilă și administrația publică sunt egal reprezentate: șapte reprezentanți ai administrației publice, și șapte ai societății civile.¹

CNC s-a întrunit de două ori (în noiembrie 2017 și în martie 2018) pentru a discuta gradul de finalizare al implementării celui de-al treilea plan de acțiune și pentru a discuta dezvoltarea celui de-al patrulea plan de acțiune. Rolul fiecărui membru al CNC a fost de asemenea determinat precum și criteriile de selecție a noilor reprezentanți ai societății civile. La întâlnirea din martie, CNC a decis că următoarele întâlniri se vor face pe teme de lucru, că fiecare temă va avea un responsabil, că se va crea un plan de acțiune cu termene clare, și că se va constitui un buget pentru realizarea acestor acțiuni.²

Cu toate acestea, un reprezentant al societății civile a susținut că CNC ar trebui să aibă putere de decizie pentru a susține implicarea societății civile,³ în timp ce un altul⁴ și-a exprimat îngrijorarea ca CNC nu va putea conduce la o schimbare semnificativă atât timp cât guvernul nu începe să redreseze⁵ nivelul scăzut de încredere între societatea civilă și guvern.⁶

De asemenea, un reprezentant al societății civile a adăugat că schimbările politice la nivel înalt au contribuit la scăderea nivelului de comunicare și de consultare pe parcursul implementării celui de-al treilea plan de acțiune.⁷ Acest plan a fost implementat sub patru guvernări diferite.⁸ Transformările politice au generat reforme care au afectat dinamica dintre guvern și societatea civilă, precum și natura dialogului dintre acestea pe parcursul implementării. Spre exemplu, reforma administrației publice introdusă de guvernul Grindeanu în ianuarie 2017⁹ a consumat resurse, a generat nesiguranță și nu a alocat resurse suplimentare echipei de coordonare OGP.¹⁰ De asemenea, înființarea, reforma și dizolvarea doi ani de la înființare, a Ministerului pentru Consultare Publică și Dialog Civic – un minister dedicat exclusiv consultării societății civile – ilustrează cum viziunea și strategiile guvernărilor precedente nu au fost finalizate sau au fost răsturnate.¹¹

Tabelul 2: Consultare pe parcursul implementării

Regularitatea Forumului Părților Interesate	Raport de Progres	Raport de Final
1. A existat un forum?	Da	Da
2. S-a întrunit forumul cu regularitate?	Da	Da

IRM a adaptat la procesul OGP „Spectrul participării” proiectat de Asociația Internațională pentru Participarea Publică (IAP2).¹² Acest spectru arată nivelul potențial de influență pe care

publicul îl are în influențarea conținutului planului de acțiune. În spiritul OGP, țările ar trebui să aspire la "Colaborant".

Tabelul 3: Nivelul de influență publică pe parcursul implementării

Nivel de influență publică		Pe parcursul dezvoltării planului de acțiune	Pe parcursul implementării planului de acțiune
Împuternicit	Guvernul acordă puterea de decizie membrilor publicului.		
Colaborant	Există un dialog iterativ și publicul contribuie la setarea agendei.	✓	
Implicat	Guvernul oferă publicului explicații asupra modului în care comentariile publicului au fost preluate.		
Consultat	Publicul poate să ofere comentarii.		✓
Informat	Guvernul oferă publicului informații asupra planului de acțiune.		
Neconsultat	Nu există consultare.		

¹ Instituțiile publice reprezentate sunt Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Comunicațiilor și a Societății Informaționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și a Administrației Publice, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției și Secretariatul General al Guvernului. Reprezentanții societății civile sunt Asociația Pro Democrația, Asociația Smart City Timișoara, Fundația Greenpeace, Institutul pentru Politici Publice, Camera de Comerț și Industrie a României, Asociația Română pentru Industrie Electronică și Software – Filiala Transilvania, și Asociația Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă.

² Minutele întâlnirii CNC sunt disponibile la <https://goo.gl/qxHxNV>.

³ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁴ Interviu cu Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018.

⁵ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018, Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018, și Dan Bugariu (SmartCity) în 14/11/2018.

⁶ Mai mulți reprezentanți ai societății civile care fuseseră implicați în Clubul OGP au sugerat că refuzul guvernului de a consulta alte organe consultative cu vechime (e.g. Coaliția pentru Dezvoltarea României, Consiliul Economic și Social) amenință credibilitatea alocării unor eventuale puteri de decizie CNC-ului. Mai multe detalii se găsesc în interviurile cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018 și cu Bogdan Manolea (APTI) în 8/11/2018.

⁷ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018, și Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018.

⁸ Guvernul tehnocrat Cioloș (noiembrie 2015 – decembrie 2016); guvernul social-democrat Grindeanu (ianuarie – iunie 2017); guvernul social-democrat Tudose (iunie 2017 – ianuarie 2018); guvernul social-democrat Dăncilă (ianuarie 2018 până în prezent).

⁹ Textul Hotărârii de Guvern HG 21/2017 despre organizarea, funcționarea și atributele SGG este disponibil la <https://goo.gl/rXn4B4>.

¹⁰ Echipa de coordonare OGP a păstrat același număr de angajați cu normă întreagă. Lideri cheie au fost înlocuiți cu demnitari politici de rang mai mic, sau cu mai puțină experiență în a colabora cu societatea civilă. Dl. Puchiu (Secretar de Stat și responsabil din 2013 pentru coordonarea OGP), și-a dat demisia în noiembrie 2017, a fost înlocuit de Dl. Vodiță (Secretar de Stat) care, la rândul său, a fost demis în ianuarie 2018 și înlocuit cu Dna. Păstărnac (Consilier de Stat pe Politici Externe). Mai mulți reprezentanți ai societății civile au considerat că demisia Dl. Puchiu a fost detrimentală procesului OGP, întrucât el a reprezentat un principal liant între societatea civilă și administrația publică. Vezi interviurile cu Bogdan Manolea (APTI) în 8/11/2018, Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018, și Dan Bugariu (SmartCity) în 14/11/2018). De asemenea, mai mulți intervievați au enumerat lipsa de experiență și de interes în OGP, precum și capacitatea limitată de angrenare a politicului ale înlocuitorilor Dl. Puchiu drept neajunsuri în scopul refacerii dialogului între societatea civilă și administrația publică și în scopul promovării agendei OGP. Vezi interviurile cu Bogdan Manolea (APTI) în 8/11/2018 și Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018).

¹¹ În 2016, guvernul Cioloș a creat Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC) și l-a autorizat să elaboreze și să monitorizeze implementarea celui de-al treilea plan de acțiune OGP (vezi HG 961/2015, disponibilă la <https://goo.gl/uL7zt4>). În ianuarie 2017, guvernul Grindeanu i-a schimbat focusul de la dialog civic la dialog social – care cuprinde dialogul cu societatea civilă, cu sindicatele și cu patronatele – așa cum arată HG 25/2017, disponibilă la <https://goo.gl/AzCM2S>. În ianuarie 2018, guvernul Dăncilă dizolvă MCPDC și transferă toate atribuțiile acestuia legate de OGP către SGG (vezi OUG 1/2018, disponibilă la <https://goo.gl/kGnqQu>).

¹² Asociația Internațională pentru Participare Publică, “IAP2’s Public Participation Spectrum”, disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/Vwpq4W>.

Despre Evaluare

Metoda și indicatorii folosiți în cercetarea IRM se regăsesc în Manualul de Procedură IRM.¹

Măsura "Angajamentul cu stea" (★), merită detaliată întrucât ea este de înalt interes pentru cetățeni și poate fi utilizată pentru a încuraja o competiție în bine între membrele OGP.

Angajamentele cu stea sunt considerate angajamente exemplare. Pentru a primi o stea, un angajament trebuie să satisfacă mai multe criterii:

- Trebuie să aibă un grad de specificitate "moderat" sau "ridicat". Astfel, angajamentul trebuie să descrie activități și pași clari pentru a-i putea estima impactul potențial.
- Textul angajamentului trebuie să menționeze clar cum este relevant valorilor OGP. În special, trebuie să fie relevant cel puțin uneia dintre următoarele valori OGP: Acces la Informație, Participare Civică, sau Responsabilitate Publică.
- Angajamentul trebuie să aibă un impact potențial "transformativ" atunci când va fi implementat în totalitate.²
- Guvernul trebuie să înregistreze un progres semnificativ în ceea ce privește acest angajament pe parcursul perioadei de implementare a planului de acțiune, primind astfel calificativul "Substanțial" sau "Finalizat" în implementare. Angajamentele cu stea pot să își piardă steaua dacă nu sunt implementate măcar "Substanțial" sau "Finalizat" la finalul perioadei de implementare a planului de acțiune.

În raportul de progres, planul de acțiune al României conținea un angajament cu stea. În raportul de final, după evaluarea nivelului de implementare, planul de acțiune al României conține, mai departe, un angajament cu stea:

- Angajamentul 4: Gestionare îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei

Astfel, tablele din această secțiune prezintă un sumar al tomurilor de date pe care IRM le colectează pe parcursul procesului de raportare. Întregul set de date pentru România se găsește la OGP Explorer la www.opengovpartnership.org/explorer.

About "A reușit să deschidă Guvernul?"

Pentru a înregistra schimbările în practica guvernamentală, IRM a introdus variabila "A reușit să deschidă Guvernul?" în raportările de final. Această variabilă încearcă să privească peste îndeplinirea obiectivelor angajamentelor pentru a vedea în ce măsură practica guvernamentală s-a modificat ca urmare a implementării angajamentului.

În scris, câteva angajamente OGP sunt vagi și/sau nu foarte relevante valorilor OGP, dar pot conduce la reforme semnificative de guvernare. În alte cazuri, angajamentele apar, în scris, ca fiind relevante și ambițioase, dar nu reușesc să deschidă guvernarea după ce au fost implementate. "A reușit să deschidă Guvernul?" își propune să captureze aceste subtilități.

Variabila "A reușit să deschidă Guvernul?" măsoară schimbările în practica de guvernare, folosind următoarele calitative:

- Înrautățit: Deschiderea guvernamentală se înrautățește ca urmare a angajamentului.
- Neschimbat: Nu există schimbări în practica guvernamentală.
- Marginal: Există câteva schimbări, dar acestea afectează doar minor nivelul de deschidere guvernamentală.
- Major: Este un pas înainte pentru deschiderea guvernamentală în acest domeniu, dar deschiderea este limitată în scop sau sclară.
- Deosebit: O reformă care prin deschiderea guvernamentală transformă "modul de operare" în domeniul respectiv.

Pentru a evalua această variabilă, cercetătorii evaluează status quo-ul la începutul planului de acțiune. Ulterior, ei evaluează cum rezultatul implementării modifică deschiderea guvernamentală.

Cititorii trebuie să nu uite factorii limitatori. Raporturile de final IRM sunt pregătite doar în câteva luni de la finalul ciclului de implementare. Variabila se bazează pe rezultatele care pot fi observate în practica de deschidere guvernamentală la finalul perioadei de doi ani de implementare. Raportul și variabila nu urmăresc să evalueze impactul, datorită implicațiilor metodologice complexe și datorită limitei de timp în care raportul trebuie să se încadreze.

¹ Manualul de Procedură IRM, disponibil [în Engleză] la <http://www.opengovpartnership.org/about/about-irm>.

² Panelul Internațional de Experți a schimbat acest criteriu în 2015, vezi [în Engleză] <http://www.opengovpartnership.org/node/5919>.

Implementarea Angajamentelor

Sumar General al Angajamentelor

Țările membre OGP trebuie să implementeze angajamentele într-o fereastră de doi ani. Tabelul de mai jos sumarizează gradul de finalizare la finalul planului de acțiune și progresul înregistrat de variabila “A reușit să deschidă Guvernul?”. Pentru angajamentele care au fost completate în momentul raportului de progres, acest raport va oferi un sumar al raportului de progres, dar se va concentra pe variabila ‘A reușit să deschidă Guvernul?’. Pentru mai multe detalii legate de aceste angajamente, vezi Raportul de Progres IRM 2016-2017.

Al treilea Plan Național de Acțiune al României a fost mai îndrăzneț decât al doilea, întrucât a mărit numărul de angajamente de la 11 la 18,¹ a încercat să mărească implicarea instituțiilor publice în implementarea noilor angajamente, și a creat MCPDC – un nou ministru care urma să ajute CPM în coordonarea implementării angajamentelor OGP. Guvernarea deschisă a fost de asemenea listată ca o prioritate de top în Planul de Guvernare² al guvernului Cioloș. Mai mult, al treilea Plan Național de Acțiune a fost aliniat cu Strategia Națională Anti-corupție 2016 - 2020, și cu Strategia de Consolidare a Administrației Publice 2014 – 2020, pentru a-i mări susținerea instituțională.

Tabelul 4: Evaluarea Progresului pe Angajamente

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres		A reușit să deschidă Guvernul?				
															Raport de Final						
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
1.Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informații de interes public				✓	✓						✓			✓					✓		
2.Publicare a centralizată a		✓			✓					✓			✓					✓			

informațiilor de interes public pe portalul unic transparent a.gov.ro												✓							
3.Promovarea principiilor de Parlament deschis		✓				✓				✓		✓					✓		
												✓							
4.Gestionarea îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei				✓		✓	✓		✓							✓			
5.Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale			✓			✓				✓					✓				
6.Publicarea centralizată a actelor normative pe portalul unic consultare.gov.ro			✓			✓	✓			✓					✓			✓	
7. Bugete pentru cetățeni			✓			✓	✓			✓		✓					✓		
												✓							
8.Stimulare a consultării tinerilor și a participării publice		✓					✓								✓		✓		
9.Guvernare deschisă la nivel local			✓			✓	✓			✓			✓					✓	

10.Promovarea transparenței decizionale prin crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor			✓		✓								✓				
11.Accesul la indicatori de performanță monitorizați în implementarea Strategiei Naționale Anticorupției (SNA)			✓		✓								✓				
12.Îmbunătățirea transparenței în administrarea bunurilor indisponibilizate			✓		✓								✓				
13. Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate		✓			Unclear					✓			✓				
14.Creșterea accesului la patrimoniul cultural		✓			✓					✓			✓				
15. Date deschise și transparente			✓		✓			✓				✓				✓	

ă în educație																			
16.Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise			✓		✓					✓			✓				✓		
17.Transparența procesului de achiziții publice			✓		✓	✓				✓			✓				✓		
18.Creșterea calității și cantității datelor deschise			✓		✓	✓				✓			✓						✓
															✓				

¹ Numai angajamentele 1, 17 și 18 ale celui de-al treilea PNA sunt continuate din cel de-al doilea PNA (vezi Raportul de Final IRM 2014-2016 (pagina 1), disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/x6UZbn>).

² Guvernul Cioloș (16 noi. 2015) “Plan de Guvernare”, disponibil la <https://goo.gl/FfFkym>.

I. Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informații de interes public

Textul Angajamentului

MCPDC va continua să dezvolte standardele incluse în Memorandum și va monitoriza implementarea acestora. Concomitent, Ministerul va armoniza practicile în domeniul accesului la informațiile publice, atât pentru cadrul legal, cât și pentru implementarea acestuia. Standardele vor fi elaborate în urma interacțiunii cu autoritățile publice și sectorul neguvernamental, pornind de la experiența acumulată în practică. Se vor întreprinde acțiuni de îmbunătățire a profesionalismului celor implicați în gestionarea informațiilor de interes public.

Obiectiv Principal

Creșterea transparenței în sectorul public prin publicarea unor informații detaliate de interes public; Îmbunătățirea capacității instituționale de a implementa în mod eficient legea privind accesul la informațiile de interes public.

Etape de referință

- 1.1. Monitorizarea implementării dispozițiilor Memorandumului în toate instituțiile executive (peste 1800 de instituții)*
- 1.2. Identificarea conflictelor existente în cadrul juridic actual privind accesul la informații și armonizarea legislației (modificarea normelor, reglementărilor, deciziilor)*
- 1.3. Elaborarea de standarde privind calitatea informațiilor furnizate cetățenilor și diseminarea acestora, precum și a schimbărilor survenite în cadrul legal, autorităților publice centrale și locale*
- 1.4. Îmbunătățirea transparenței în comunicarea dintre cetățenii care solicită informații și autoritățile publice prin dezvoltarea unei platforme pe modelul AskTheEU*
- 1.5. Sesiuni de instruire pentru personalul responsabil cu implementarea Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*
- 1.6. Crearea ghidurilor de bune practici în afișarea informațiilor de interes public*
- 1.7. Lansarea unui concurs național de bune practici, pentru a progresa în acest domeniu, cu premii constând în asistență în implementarea noilor măsuri.*

Instituția responsabilă: Ministerul Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC)

Instituții de sprijin: Cancelaria Primului Ministru (CPM) Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)

Data de începere: august 2016

Data finalizării: iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres		A reușit să deschidă Guvernul?				
															Raport de Final						
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat		Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major
1. General				✓	✓						✓			✓					✓		

Scopul Angajamentului

Scopul Angajamentului este de a îmbunătăți implementarea legii 544/2001.¹ Cercetarea făcută de Academia of Advocacy,² de Societatea Academică Română,³ și de Institutul pentru Politici Publice⁴ ilustrează diferențe semnificative în calitatea și cantitatea informației de interes public publicată de diferite instituții publice mandatate. Astfel, în 2016, MCPDC, împreună cu Cancelaria Primului Ministru (CPM), Secretariatul General al Guvernului (SGG), MRDPA, Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Finanțelor Publice (MFP) și Agenția Națională pentru Achizițiile Publice (ANAP) au semnat un Memorandum,⁵ prin care s-au angajat să publice același set de informații, după același standard.⁶ Scopul acestui angajament este de a monitoriza implementarea Memorandumului (Etapa de referință 1), de a identifica conflictele juridice ce ar putea împiedica accesul la informația standardizată (Etapa de referință 2), de a dezvolta și de a disemina standarde de calitate și bune practici în publicarea pro-activă (Etapile de referință 3 și 6), și de a îmbunătăți transparența în comunicarea dintre cetățeni și autoritățile publice, prin intermediul tehnologiei digitale (Etapa de referință 4), al instruirii (Etapa de referință 5), și al ideilor oferite de public (Etapa de referință 7).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

Angajamentul era completat în măsură limitată, mai exact primele trei etape de referință erau parcurse. MCPDC a monitorizat publicarea a 20 de date de interes public în concordanță cu prevederile Memorandumului, de către 1,800 de autorități publice (reușind să acopere aproximativ 94% din autoritățile și instituțiile sub incidența Memorandumului), și a publicat rezultatele acestei verificări în august 2016.⁷ În urma mai multor consultări cu reprezentanții societății civile,⁸ normele de implementare ale legii 544/2001 (HG 123/2002) au fost amendate în iulie 2016 pentru a standardiza și digitaliza procesul de acces liber la informație. În plus, MCPDC a publicat și diseminat, cu ajutorul Ambasadei Regatului Olandei, un Ghid Practic de Promovare Sustenabilă a Guvernării Transparente și Integre la Nivel Local,⁹ în rândul a 4,000 de autorități publice. Ghidul a rămas, de asemenea, disponibil pe site-ul MCPDC.

Raport de Final: Limitat

Lucrul la platforma informatică ce urma să fie similară cu platforma AskTheEU (parcurea etapei de referință 4), nu a fost început, iar platforma nu este inclusă în al patrulea Plan de Acțiune. MCDPC a formulat SIPOCA 35— un proiect cu co-finanțare Europeană pentru a atinge, printre altele, și etapa de referință 4.¹⁰ Finanțarea pentru SIPOCA 35 a fost însă întârziată, iar, între timp, s-a schimbat guvernul, MCPDC a fost dizolvat, iar SGG a preluat managementul proiectului în iulie 2018. Câțiva intervievați au comentat asupra faptului că proiectul nu a fost bine formulat și bugetat, în așa fel încât el nu mai poate fi implementat în forma lui originală.¹¹ De asemenea, SGG nu a încercat să găsească sinergii¹² cu platforma www.NuVaSuparati.info – o platformă cu un scop similar, creată de membrii societății civile.¹³

În vederea realizării etapei de referință 5, sesiuni de instruire pentru funcționarii publici responsabili cu aplicarea legii 544/2001 au fost parțial completate. Restul au fost transferate către al patrulea Plan de Acțiune. Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului, din 2018, două astfel de sesiuni de instruire pentru funcționarii publici au fost efectuate în noiembrie 2017. Conform reprezentantului SGG, pe 30 și 31 octombrie 2018, SGG a organizat două sesiuni de comunicare cu reprezentanți din administrația publică și, respectiv, din societatea civilă. În aceste sesiuni au fost discutate deficiențe în implementarea legilor 544/2001 și 52/2003, precum și, potențialul de armonizare a implementării acestor legi.¹⁴

Etapa de referință 6 a fost parțial parcursă, restul fiind transferat în al patrulea Plan Național de Acțiune. Conform reprezentantului SGG, resursele limitate și schimbările politice dese nu au permis SGG să monitorizeze implementarea Memorandumului în mod continuu la nivelul întregului Apart Executiv.¹⁵ În schimb, MCPDS și SGG au efectuat șapte runde de evaluare internă pe un eșantion mai mic de agenții publice — autoritățile publice centrale și subordonatele lor, precum și agențiile autonome.¹⁶ În urma fiecărei runde de monitorizare, SGG a cerut în mod oficial instituțiilor care erau în urmă să adreseze deficiențele identificate (e.g. să adauge adrese de contact, bugete, CV-uri).¹⁷ Hărțile create după fiecare rundă de monitorizare au fost prezentate în două sesiuni de guvern (în decembrie 2017 și în decembrie 2018), și au fost publicate în noiembrie 2018 pe site-ul SGG-ului.¹⁸

Nu au fost întreprinse acțiuni pentru atingerea etapei de referință 7, iar aceasta nu a fost transferată în al patrulea Plan Național de Acțiune. Conform reprezentantului SGG, aceasta nu se integra în viziunea SGG-ului, alte activități fiind considerate drept mai potrivite pentru atingerea scopului angajamentului.¹⁹

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Marginal

Monitorizarea implementării Memorandumului la nivelul a 1,800 de instituții și autorități publice, pe care MCPDC a publicat-o în august 2016 – a oferit un prim punct de referință pentru transparența instituțională. Cu toate acestea, monitorizarea nu a avut un caracter continuu, ceea ce nu permite evaluarea dinamicii transparenței instituționale.²⁰

În scopul creerii hărților de bună practică în transparența instituțională, MCPDS și SGG au efectuat șapte runde de monitorizare a implementării Memorandumului la nivelul autorităților centrale, incluzând subordonatele acestora și agențiile autonome. Progresul înregistrat în urma fiecărei runde este prezentat în raportul publicat de SGG în noiembrie 2018.²¹ Conform reprezentantului SGG, parcurea etapei de referință 6 prin intermediul mai multor runde a reușit să stimuleze autoritățile centrale să se conformeze standardelor. În urma fiecărei runde de monitorizare, SGG a cerut în mod oficial instituțiilor care erau în urmă să adreseze deficiențele identificate.²² Cu toate acestea, Memorandumul nu are obligativitate juridică, iar presiunea pe care SGG a exercitat-o prin aceste monitorizări a vizat numai administrația centrală (autoritățile publice centrale, subordonatele acestora și agențiile autonome). Conform reprezentantului SGG, prin monitorizarea continuă a unui eșantion mic, SGG-ul poate propune extinderea standardelor la nivelul administrației publice locale. Conform reprezentantului SGG, administrația publică locală se bucură de un grad mare de independență decizională și de un nivel substanțial de fonduri publice pe care să le

administreze. Astfel, și acestea ar trebui să fie monitorizate și convinse să publice informațiile de interes public.²³

Modificările aduse normelor de aplicare ale legii 544/2001 și creerea Ghidului Practic de Promovare Sustenabilă a Guvernării Transparente și Integre la Nivel Local, au încurajat digitalizarea informației de interes public și a prezentării acesteia, plata digitală pentru obținerea de informații, a impus standarde de formatare, costuri standard și a limitat intervalele de timp în care accesul la informație poate fi oferit, pentru a reduce practicile abuzive, și a desemnat termene limită pentru publicarea anuală a rapoartelor de activitate. Astfel, prin parcurgerea etapelor de referință 2 și 3, a fost eliminată posibilitatea ca instituțiile publice să nu publice informațiile de interes public ca urmare a lipsei de cunoștințe despre ce trebuie publicat și cum trebuie publicat. Cu toate acestea, SGG-ul nu are statistici referitoare la gradul de utilizare a Ghidului.

Deși etapa de referință 5 a fost parcursă în totalitate, nu există statistici care să arate dacă instruirea funcționarilor publici responsabili cu aplicarea legii 544/2001 a fost suficientă pentru aplicarea corespunzătoare a legii. Etapele de referință 4 și 7 nu au înregistrat progres. În urma acestor observații, concluzia este că acest angajament a adus îmbunătățiri marginale accesului publicului la informație.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Elemente ale acestui angajament sunt continuate în Planul Național de Acțiune 2018-2020 în Angajamentul 6: "Extinderea standardelor privind accesul la informațiile de interes public la nivelul autorităților publice locale". În particular, monitorizarea bi-anuală a implementării Memorandumului și educarea bi-anuală a funcționarilor publici responsabili cu aplicarea legii 544/2001 sunt noile etape de referință 6.1 și 6.4. SGG dorește să utilizeze concluziile monitorizării la scară mică pentru formalizarea extinderii standardelor Memorandumului la nivelul administrației publice locale.²⁴

¹ Textul legii 544/2001 (amendată în 17/07/2016) desore accesul liber la informația de interes public, este disponibil la <https://goo.gl/gQE9oB>. Articolul 2b al legii 544/2001, menționează ca informația de interes public reprezintă "orice informație care privește activitățile sau rezulta din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației". Articolul 3 mandatează "asigurarea de către autoritățile și instituțiile publice a accesului la informațiile de interes public [...] din oficiu sau la cerere, prin intermediul compartimentului pentru relații publice sau al persoanei desemnate în acest scop".

² Academia de Advocacy (2015) "M-am decis să mă implic", disponibil la <https://goo.gl/HmvsWc>.

³ Societatea Academică Română (2016) „Transparența instituțională în România și Republica Moldova: Studiu asupra respectării legilor 544/2001 și 982/2000”, disponibil la <https://goo.gl/Yefca7>.

⁴ Institutul pentru Politici Publice (2015) „Consolidarea unui sistem eficient de control pentru prevenirea fraudelor cu fonduri europene în noile membre, în perioada 2014-2020: România, Bulgaria, Ungaria, Croația”, disponibil la <https://goo.gl/sCzYf9>.

⁵ Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic, Cancelaria Primului Ministru, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Dezvoltării Regionale și a Administrației Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor Publice, și Agenția Națională a Achizițiilor Publice (2016) "Creșterea Transparenței și Stăruindizarea Afășării Informațiilor de Interes Public", disponibil la <https://goo.gl/tj1Xz9>.

⁶ Memorandumul clasifică informația ce trebuie oferită în trei categorii: (1) informație despre instituțiile (legislație, conducere, organizare, programe și strategii, rapoarte și studii), (2) informație de interes public (e.g. formulare și cereri de acces la informație, buget, balanțe financiare, achiziții publice), și (3) informații de contact (e.g. contact, adresă, e-mail, orar de lucru).

⁷ Monitorizare Memorșium (17 noiembrie 2016), disponibil la <https://goo.gl/MqEUj8>.

⁸ MCPDC (2016) "Ministerul pentru Consultare Civică și Dialog va propune în Guvern modificarea normelor de aplicare a legii accesului la informații de interes public", disponibil la <https://goo.gl/8nQZgu>.

⁹ MCPDC (2016) "Practical guide for sustainable measures to promote local governance based in transparency și integrity", disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/fZmBYo>.

¹⁰ MCPDS (2018) "Guvernare transparentă, deschisă și participativă – stăruindizare, armonizare, dialog îmbunătățit – proiect SIPOCA 35", disponibil la <https://goo.gl/bXWBqR>.

¹¹ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018, și Radu Puchiu (fost Secretar de Stat cu portofoliu OGP) în 13/11/2018.

¹² Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

¹³ Interviu cu Bogdan Manolea (APT) în 8/11/2018.

¹⁴ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

¹⁵ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

¹⁶ MPCDS a publicat două note de informare în decembrie 2017 și ianuarie 2018 (disponibile la <https://goo.gl/Gw2gkf> și <https://goo.gl/iVVhnS>) în care Ministrul Gabriel Petrea menționează că evaluări periodice au fost făcute și că, în decembrie 2017, 87.8% din ministerele semnatare ale Memorandumului se conformau la standardele impuse de Memorandum, iar, în ianuarie 2018, 90.95% din administrațiile locale se conformau.

¹⁷ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

¹⁸ SGG (2018) “Analiza rezultatelor procesului de monitorizare a autorităților și instituțiilor publice cu privire la afișarea din oficiu standardizată a informațiilor de interes public în perioada 2017 – 2018”, disponibil la <https://goo.gl/KTkKc9>.

¹⁹ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

²⁰ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

²¹ SGG (2018) “Analiza rezultatelor procesului de monitorizare a autorităților și instituțiilor publice cu privire la afișarea din oficiu standardizată a informațiilor de interes public în perioada 2017 – 2018”, disponibil la <https://goo.gl/KTkKc9>.

²² Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

²³ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

²⁴ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

2. Publicarea centralizată a informațiilor de interes public pe portalul unic transparenta.gov.ro

Textul Angajamentului

Pentru a facilita accesul cetățenilor și pentru a veni în sprijinul instituțiilor publice, va fi elaborată o platformă online pentru centralizarea informațiilor, care face obiectul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public. În urma procesului de standardizare și a armonizării legislației, vor fi îndeplinite condițiile prealabile pentru publicarea centralizată. MCPDC va oferi asistență metodologică bazată pe activitatea și experiența sa, în timp ce Cancelaria Primului Ministru va dezvolta platforma. Angajamentul va duce la implementarea unui instrument de gestionare a fluxului și la îmbunătățirea comunicării informațiilor de interes public.

Obiectiv Principal

Facilitarea accesului publicului la informații de interes public prin colectarea și publicarea acestora pe un singur portal guvernamental.

Etape de referință

- 2.1. Stabilirea funcționalităților platformei
- 2.2. Dezvoltarea portalului transparenta.gov.ro
- 2.3. Teste-pilot pe un eșantion reprezentativ de instituții și autorități publice centrale și locale
- 2.4. Elaborarea și publicarea unui Ghid privind utilizarea portalului
- 2.5. Atragerea unui număr semnificativ de autorități centrale și locale care să publice pe platformă

Instituția responsabilă: Secretariatul General al Guvernului (SGG)/Cancelaria Primului Ministru (CPM)

Instituție de sprijin: Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC), Ministerul Dezvoltării Regionale și a Administrației Publice (MDRAP), ONG-uri cu expertiză relevantă și care au activat în acest domeniu

Data de începere: August 2016

Data finalizării: Iunie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres	A reușit să deschidă Guvernul?
					Raport de Final	

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
2. General	✓				✓				✓				✓					✓			

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a centraliza într-un mod standardizat informația de interes public, pe care instituțiile publice mandatate o publică pe paginile lor web (în conformitate cu prevederile legii 544/2001), pe o platformă guvernamentală unică. Succesul acestui angajament depinde de completarea cu succes a angajamentului anterior, prin care instituțiile publice mandatate prin legea 544/2001 vor public informațiile de interes public într-o manieră standardizată.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Neînceput

Angajamentul nu era început la data Raportului de Progres IRM 2016-2017. Conform Raportului de auto-evaluare a Guvernului din 2018, bugetul pentru dezvoltarea platformei transparența.gov.ro era asigurat printr-un proiect co-finanțat SIPOCA 35. SIPOCA 25 a fost întârziat de la început, întrucât România a acreditat Autoritatea de Management necesară rambursării fonduri Europene, abia pe 13 iulie 2017.¹ Între timp, guvernul s-a schimbat, MCPDC a fost dizolvat, iar agenda de guvernare deschisă a Ministrului Alexandru (MCPDC) a și-a pierdut susținerea instituțională.²

Raport de Final: Neînceput

Conform reprezentantului SGG, fondurile alocate acestui proiect erau insuficiente pentru completarea acestuia.³ În consecință, atunci când SGG a preluat managementul proiectului SIPOCA 35, în iulie 2018, i-a transformat scopul. În noua viziune, SGG își dorește să folosească co-finanțarea pentru a scrie o procedură internă de standardizare și un ghid tehnic care să asigure o organizare standardizată internă a atribuțiilor funcționarilor publici responsabili pentru transparența instituțională.⁴ Această nouă viziune se regăsește în Angajamentul 6 al celui de-al patrulea Plan Național de Acțiune.

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Acest angajament nu a fost început, și deci, nu adus nici o schimbare în practica guvernamentală.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Fonduri-UE. "Trei autorități de management acreditate de autoritatea de audit", comunicat de presă, disponibil la <https://bit.ly/2VTIRtb>.

² Interviu cu Radu Puchiu (fost Secretar de Stat cu portofoliu OGP) în 13/11/2018.

³ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

⁴ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

3. Promovarea principiilor de Parlament deschis

Textul Angajamentului

Guvernul va încuraja dialogul dintre cetățeni și reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai Senatului și Camerei Deputaților, cu scopul de a adopta politici care să asigure diseminarea proactivă a informațiilor legate de funcționarea și activitatea instituției, inclusiv reglementări privind formatul în care sunt publicate aceste informații.

Obiectiv Principal

Creșterea transparenței informațiilor publice și a încrederii cetățenilor în instituțiile publice.

Etape de referință

- 3.1. Organizarea a cel puțin 3 dezbateri publice pe tema Parlamentului deschis cu toate părțile interesate
- 3.2. Elaborarea și propunerea unui acord între Guvern și Parlament, similar cu „Better Regulation Agenda” existentă în Uniunea Europeană între Comisia Europeană și Parlamentul European, document care pune accentul pe transparență în procesul decizional și consultările publice.

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru (CPM) / Secretariatul General al Guvernului of (SGG)

Instituție de sprijin: Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Social (MCPDS), ONGuri: Fundația Median Research Centre, Institutul Național Democratic Român, Institutul pentru Politici Publice, Asociația Smart City.

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres		A reușit să deschidă Guvernul?				
															Raport de Final						
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
3. General		✓				✓				✓			✓					✓			

Scopul Angajamentului

Scopul angajamentului este de a îmbunătăți încrederea cetățenilor în Legiuitor – atât în Camera Deputaților, cât și în Senat. Angajamentul a urmărit să încurajeze o dezbatere publică pe principiile și pe aplicabilitatea principiilor de parlament deschis (Etapa de referință 1), urmată de compunerea unui acord între Aparatul Executiv și Parlament prin care să se mărească transparența procesului de decizie și a consultărilor publice (Etapa de referință 2).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Neînceput

Acest angajament era neînceput la momentul Raportului de Progres IRM 2016-2017.

Raport de Final: Neînceput

Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, acest angajament nu era început la finalul perioadei de implementare a planului de acțiune.¹

A reușit să deschidă Guvernul?

Participare Civică: Neschimbat

Acest angajament nu a fost început, și deci, nu a schimbat practica guvernamentală.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: Raport de Auto-evaluare", pag. 19, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

❖4. Gestionare îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei

Textul Angajamentului

Angajamentul vizează dezvoltarea unui sistem computerizat care le va oferi solicitanților acces la informațiile despre stadiul cererilor, cât și despre datele propuse pentru depunerea jurământului. Sistemul informatic ROCRIS destinat cazierului judiciar din România și lansat în 2013 va fi utilizat de ANC pentru a verifica situația solicitanților. De asemenea, vor fi încărcate statistici cu privire la numărul de solicitanți ai cetățeniei acceptați pe portalul de date deschis data.gov.ro.

Obiectiv Principal

Sporirea transparenței și a eficienței instituționale.

Etape de referință

- 4.1. Consultări între instituțiile publice implicate (ANC, IGPR, IGI, MAE) și ONG-uri pentru a înțelege și evalua nevoile funcționarilor publici implicați în proces, precum și nevoile solicitanților de cetățenie
- 4.2. Planificare online pentru depunerea dosarelor la nivelul fiecărui centru regional și la sediul central din București și
- 4.3. Utilizarea sistemului informatic ROCRIS destinat cazierului judiciar pentru a verifica stadiul solicitanților
- 4.4. Implementarea aplicației Stadiu dosar care îi va informa pe solicitanți cu privire la stadiul dosarului, fazele și perioadele permise pentru soluționarea depunerilor.
- 4.5. Dezvoltarea, în limita specificațiilor tehnice ale platformei online, unui modul care va permite colectarea, anonimizarea și încărcarea datelor pe portalul de date deschis.

Instituția responsabilă: Ministerul de Justiție (MJ) – Agenția Națională de Cetățenie (ANC)

Instituție de sprijin: Ministerul Afacerilor Interne (MAI) – Inspectoratul General de Poliție (IGPR) și Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) Ministerul Afacerilor Externe (MAE) – misiuni diplomatice

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Decembrie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres	A reușit să deschidă Guvernul?
					Raport de Final	

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
4. General				✓	✓	✓		✓				✓				✓				✓	

Notă Editorială: Acest angajament este, în scris, în mod clar, relevant valorilor OGP. De asemenea, angajamentul are un impact potențial transformativ, iar gradul de implementare este "Substanțial" sau "Finalizat". Prin urmare, acesta este un angajament cu stea.

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a reduce întârzierile în procesarea cererilor pentru cetățenia Română¹ prin identificarea principalelor surse de blocaj (Etapa de referință 1), prin introducerea unor mecanisme online care să mărească capacitatea funcționarilor publici de a procesa aplicațiile (Etapa de referință 3), și prin digitalizarea procesului de aplicare astfel încât aplicanții să-și poată monitoriza, în timp real, aplicația (Etapile de referință 2 și 4). Acest angajament își dorea, de asemenea, încărcarea statisticilor referitoare la aplicațiile pentru cetățenie în portalul de date data.gov.ro (Etapa de referință 5).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Finalizat

Acest angajament a fost completat până la data Raportului de Progres IRM. ANC a organizat consultări publice în 2016, pentru a evalua nevoile funcționarilor publici și a aplicanților pentru cetățenia Română. Acestea au fost apreciate ca fiind constructive, atât de reprezentanții sectorului public, cât și de reprezentanții societății civile.² Softul care asigură că aplicanții pentru cetățenie pot trimite documentele necesare online, că pot să-și programeze întreprinderile la ANC online, și că pot vizualiza online progresul aplicației lor, a fost dezvoltat. În plus, angajaților ANC li s-a dat acces la Sistemul Informatic al Cazierul Judiciar Român (ROCRIS), ceea ce le-a mărit considerabil productivitatea. Aplicații pentru cetățenie nu mai sunt deci nevoiți să obțină o copie a cazierului lor, pe care să o depună ulterior la ANC. De asemenea, a fost dezvoltat și softul care permite colectarea, anonimizarea și încărcarea statisticilor asupra aplicațiilor pentru cetățenie în portalul național de date.

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Major

Conform Eurostat, 9,399 de persoane au obținut cetățenia Română în 2009, ceea ce a reprezentat o creștere de 168% față de 2008.³ Conform unui reprezentant al societății civile, numărul de cereri pentru cetățenia Română a crescut peste capacitatea de procesare a ANC, în urma intrării în vigoare a OG 36/2009.⁴ În același timp, România este singurul stat membru UE pentru care nu există statistici Eurostat asupra numărului de persoane care au

primit cetățenia Română între 2010 și 2012.⁵ Conform reprezentantului societății civile, aceasta soluție de eGuvernare a mărit semnificativ productivitatea și transparența serviciilor ANC și a redus probabilitatea corupției.⁶ Prin implementarea acestui angajament, funcționarilor publici ai ANC le-a fost oferit accesul direct la Sistemul Informatic al Cazierul Judiciar Român care le-a mărit productivitatea. În plus, acest acces direct a redus povara impusă aplicanților, care nu mai sunt nevoiți să obțină și să depună la ANC o copie fizică a cazierului lor juridic. De asemenea, aplicanții pot să-și programeze online întrevederile necesare pentru depunerea documentelor atât la birourile teritoriale ale ANC, cât și la biroul central din București.⁷ Mai mult, aplicanții pot să-și monitorizeze aplicația online,⁸ ceea ce le permite să nu depășească termenele limită, sau să informeze autoritățile statelor a căror cetățeni sunt, de stadiul procesului de obținere a noii cetățenii. Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, un chestionar al ANC din iunie 2017 a arătat că 97% din aplicanții respondenți erau mulțumiți de sistemul de programare online. Respondenții considerau, de asemenea, că portalul ANC era ușor de folosit și că digitalizarea programărilor îmbunătățeau transparența procesului, reduceau timpii de așteptare și reduceau costurile.

De asemenea, deși numai 6,800 de persoane au obținut cetățenia Română în 2017⁹ (mult, deci, sub media UE-27 de 30,500 de persoane), statisticile asupra aplicațiilor pentru cetățenie pe care ANC le încarcă în mod periodic în portalul de date data.gov.ro sunt deosebit de importante pentru monitorizarea evoluției masei electorale și pentru înțelegerea și anticiparea preferințelor electorale.¹⁰ Creșterea transparenței asupra acestui grup de cetățeni Români și UE cu drept de vot, este importantă în contextul discuțiilor despre potențiala manipulare a rezultatelor alegerilor.

Participare Civică: Marginal

Consultările dintre reprezentanții ANC și ai societății civile au fost organizate în 2016 și considerate drept constructive de ambele părți.¹¹ Acest angajament a avut deci, un impact pozitiv asupra participării civice, dar, cu toate acestea marginal, întrucât consultările nu au avut un caracter permanent.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament a fost finalizat și deci, nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020. Cu toate acestea, în baza completării cu succes a acestui angajament, ANC a aplicat pentru co-finanțare Europeană pentru a-și actualiza sistemul computerizat și pentru a le oferi cetățenilor Români care locuiesc în străinătate, posibilitatea de a renunța la cetățenia Română online.¹² Astfel, acești cetățeni nu vor mai fi nevoiți să călătorească la București pentru a depune documentele necesare în persoană. Vezi Angajamentul 8: "Informatizarea serviciilor consulare efectuate de misiunile diplomatice și oficiilor consulare ale României în străinătate" al Planului Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Traicu, A. (3 martie 2016) "Ministerul Justiției: Nereguli de legalitate la Autoritatea Națională pentru Cetățenie, Mediafax, disponibil la <https://goo.gl/ky1jPX>.

² Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018 și Mugurel Dascalu (Agenția Națională pentru Cetățenie) în 14/11/2018.

³ Eurostat, România, disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2Y91IXO>.

⁴ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁵ Eurostat, România, disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2Y91IXO>.

⁶ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁷ Ministerul de Justiție. Programare Online Depunere Dosar, disponibil la <https://goo.gl/2PHZ8C>.

⁸ Ministerul de Justiție. StadiuDosar – art. 11, disponibil la <https://goo.gl/ZL24AS>.

⁹ Eurostat, România, disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2Y91IXO>.

¹⁰ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

¹¹ Interview with Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

¹² Interviu cu Mugurel Dascalu (Agenția Națională pentru Cetățenie) în 14/11/2018.

5. Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale

Textul Angajamentului

Transparența decizională în administrația publică este reglementată de Legea nr. 52/2003, una dintre cele mai moderne legi de acest fel. Cu toate acestea, actul nu a fost suficient de valorificat pentru a implementa procese decizionale democratice, participative, durabile, eficiente și reprezentative. Din cauza faptului că practicile actuale încă scot în evidență lipsa implicării autorităților publice în asigurarea unui proces decizional reprezentativ/participativ, Ministerul pentru Consultarea Publică și Dialog Civic a elaborat, în urma unei cercetări ample în ceea ce privește implementarea prevederilor legale, un ghid destinat experților din sistemul public care, prin munca lor, au creat o legătură între cetățeni și guvernanți. În acest sens, MCPDC a constituit un grup de lucru interministerial, format din reprezentanți ai autorităților centrale. În urma sesiunilor de lucru, s-a ajuns la concluzia că nu este necesară o modificare a legislației. Cu toate acestea, este necesar să existe o interpretare uniformă a legii în procesele de consultare publică; și ca practica să fie extinsă la recomandările privind bunele practici. MCPDC va identifica, mai întâi, toate problemele existente în implementarea Legii nr.52/2003, redactând instrumente de standardizare a practicilor în acest domeniu și va crește importanța societății civile în procesul de luare a deciziilor.

Obiectiv Principal

Integritate publică; Coerență legislativă și normativă; Responsabilitatea autorităților publice față de comunitate.

Etape de referință

- 5.1. Identificarea deficiențelor din procesul de consultare publică la nivelul autorităților publice.
- 5.2. Elaborarea documentelor de suport pentru standardizarea practicilor în implementarea legislației privind procesul de consultare publică.
- 5.3. Organizarea sesiunilor de instruire, pe baza documentelor-suport, cu funcționarii publici responsabili de procesul de consultare publică.
- 5.4. Acordarea de asistență tehnică instituțiilor centrale în practicile de consultare publică.

Responsible Institution(s): Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC)

Instituție de sprijin: Ministerul Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice și al Fondurilor Europene (MDRAPFE); Ministerul de Justiție; Academia de Advocacy; ONGuri: Asociația Împreună pentru Dezvoltarea Comunității, Centrul pentru Monitorizarea Politicilor Publice, Federația Organizațiilor Ne-guvernamentale pentru Servicii Sociale, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Romanian Youth Movement for Democracy, Asociația funcționarilor publici

Data de începere: August 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare
generală a

Grad de
Specificitate

Relevanța pentru
valorile OGP

Impact potențial

Finalizare

Raport
de
Progres

A reușit să deschidă
Guvernul?

angajamentul ui													Raport de Final								
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
			↘			↘				↘					↘				↘		
															↘						
5. General			↘			↘				↘					↘				↘		

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a îmbunătăți implementarea legii 52/2003, care cere ca (1) toate instituțiile guvernamentale ce inițiază acte normative, să pună în consultare publică propunerea legislativă pentru cel puțin 30 de zile înainte de a o adopta; și (2) ca toate instituțiile publice să organizeze o dezbatere publică, dacă acest lucru le este cerut în scris de către o asociație legal constituită, sau de către o altă autoritate publică.¹ Acest angajament își propune să identifice motivele pentru care legea este insuficient aplicată, sau este aplicată neuniform în rândul instituțiilor cu capacitate de inițiere de acte normative (Etapa de referință 1), să elaboreze un set de recomandări pentru a remedia aceste deficiențe (Etapa de referință 2), să instruiască funcționarii publici despre cum să aplice legea (Etapa de referință 3), și să susțină instituțiile publice mandatate, în a se conforma cu prevederile legii în mod pro-activ (Etapa de referință 4).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Substanțial

Acest angajament a fost completat în mod substanțial la data Raportului de Progres IRM. Societatea civilă a fost consultată într-o manieră limitată în scopul identificării deficiențelor de aplicare a legii. În iunie 2016, MCPDC și MDRAPEF au publicat și diseminat la nivelul autorităților publice locale Ghidul intitulat "Consultarea publică eficientă la nivelul administrației centrale și locale – pentru implementarea legii 52/2003", și au adresat astfel deficiențele identificate.² Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, o singură sesiune de instruire a fost organizată de MPCDC în noiembrie 2017 pentru reprezentanții tuturor ministerelor mandatate cu aplicarea legii. De asemenea, Raportul de Progres IRM a găsit puține dovezi care să ateste asistența tehnică oferită instituțiilor publice centrale care organizează consultări publice – e.g. Ministerului Turismului i-a fost acordată asistență tehnică în organizarea dezbaterilor publice pentru Legea Turismului în 2017.³

Raport de Final: Substanțial

Cercetătorul IRM nu a putut atesta parcurgerea etapei de referință 4 – mai exact asistența tehnică oferită administrației centrale în organizarea consultărilor publice. SGG-ul nu are astfel de statistici,⁴ iar Raportul de auto-evaluare al Guvernului din 2018 prezintă această etapă de referință drept o activitate continuă. Angajamentul nu poate fi deci considerat finalizat.

A reușit să deschidă Guvernul?

Participare Civică: Marginal

Deficiențele în procesul de consultare publică au fost identificate și adresate prin publicarea Ghidului "Consultarea publică eficientă la nivelul administrației centrale și locale" și prin organizarea de sesiuni de instruire pe baza Ghidului, a funcționarilor publici responsabili în domeniu. Cu toate acestea, câțiva intervievați au susținut că mai trebuie depus efort în acest domeniu – e.g. creerea unor norme de aplicare a legii 52/2003,⁵ standardizarea definiției "actului normativ" așa cum este prevăzut în legea 52/2003,⁶ includerea discuțiilor și dezbaterilor din Parlament și a opiniilor exprimate în domeniul public de Guvern precum și de alte părți cheie interesate,⁷ și instruirea mai departe a funcționarilor publici pentru a-i ajuta să internalizeze aceste practici de consultare publică⁸ și beneficiile pe care acestea le aduc.⁹ În plus, așa cum reiese și din Raportul de Progres IRM, acest angajament nu atacă problema din ce în ce mai întâlnită a guvernării prin Ordonanțe de Urgență, problemă care aduce riscuri semnificative pentru guvernarea participativă. Toate aceste observații fac ca contribuția acestui angajament la mărirea participării civice să fie cotelată drept marginală.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat drept Angajamentul 1: "Uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică" în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Textul legii 52/2003 despre transparența decizională în administrația publică, disponibil la <https://goo.gl/m3Qwqe>.

² MCPDC și MDRAP (2016) "Efficient Public Consultation în the Central și Local Administration – for the implementation of Law no.52/2003", disponibil la <https://goo.gl/ZcMFM7>.

³ MCPDS (2017) "Legea Turismului în Dezbateri Publică Regională", disponibil la <https://goo.gl/spRxWG>.

⁴ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018. Conform acesteia, SGG a creat o listă de funcționari publici responsabili cu implementarea legilor 544/2001 și 52/2003 pentru a facilita acordarea asistenței tehnice.

⁵ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018 și Octavian Rusu (Issue Monitoring) în 12/11/2018.

⁶ Interviu cu Marian Damoc (Romanian Youth Movement for Democracy) în 8/11/2018. Acesta a sugerat că în absența definirii clare și uniforme a conceptului de act normativ, legea va fi foarte ușor de aplicat în mod arbitrar. Deși unele discrepanțe fine în interpretare pot fi scoase la lumină de societatea civilă, cercetarea sa a arătat că diferențele între județe sunt suficient de mari (e.g. între Bacău și Oradea) pentru a necesita un exercițiu coercitiv și o presiune din partea administrației publice centrale. Cercetarea sa a fost împărtășită cu reprezentanții MCDPC și ai MRDAP. Vezi Academia de Advocacy (2015) "M-am decis să mă implic", Campaniile Coaliției 52, Conștientizare, Monitorizare, Consolidare, Influențare.

⁷ Interviu cu Octavian Rusu (Issue Monitoring) în 12/11/2018. Acesta a sugerat modelul [IssueMonitoring.ro](https://www.issue-monitoring.ro) – un serviciu plătit care mărește transparența tuturor politicilor publice relevante (nu numai a actelor normative, ci și a altor politici publice – e.g. dezbateri în Parlament, reacții în domeniul public ale diferitelor părți interesate, etc).

⁸ Interviu cu Bogdan Manolea (APT) în 8/11/2018. Ca exemplu, el se referă la instituțiile publice care erau modele de bună practică dinaintea acestui angajament, întrucât cultura lor instituțională le cerea să fie deschise (e.g. Autoritatea Națională de Reglementare a Comunicațiilor).

⁹ Interviu cu Marian Damoc (Romanian Youth Movement for Democracy) în 8/11/2018.

6. Publicarea centralizată a actelor normative pe portalul unic consultare.gov.ro

Textul Angajamentului

Prin dezvoltarea platformei online consultare.gov.ro, actele normative ale instituțiilor publice vor fi preluate pe un portal unic, în concordanță cu etapele procesului: consultare publică, opinie instituțională, aprobare și publicare oficială. Un astfel de portal ar permite cetățenilor să își trimită sugestiile direct către ministerul sau agenția responsabilă de o anumită consultare publică. De asemenea, portalul va fi folosit și pentru consultarea asupra altor probleme de interes public și, în funcție de rezultatul acestui proces, pot fi inițiate noi acte legislative.

Obiectiv Principal

Creșterea transparenței decizionale prin simplificarea accesului la proiectele legislative aflate în dezbateră.

Etape de referință

- 6.1. Stabilirea funcționalităților platformei cu asistență metodologică din partea MCPDC și bazate pe interacțiunilor cu autoritățile publice și ONG-uri.
- 6.2. Dezvoltarea portalului consultare.gov.ro (analiza nevoilor și dezvoltarea specificațiilor tehnice; faza de dezvoltare, configurare și implementare)
- 6.3. Lansarea platformei și acțiuni de promovare publică
- 6.4. Testarea-pilot pe un eșantion reprezentativ format din instituții și autorități publice centrale și locale
- 6.5. Elaborarea și publicarea unui „Ghid al utilizatorului” pentru portal
- 6.6. Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru procesul de consultare în administrația centrală

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru, asumată ulterior de Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC)

Instituție de sprijin: Secretariatul General al Guvernului; ONGuri cu experiență relevantă și care au depus activitate în acest domeniu

Data de începere: 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare
generală a
angajamentului

Grad de
Specificitate

Relevanța pentru
valorile OGP

Impact potențial

Finalizare

Raport de
Progres

Raport de
Final

A reușit să deschidă
Guvernul?

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
6. General			✓		✓	✓					✓				✓			✓			

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a publica proiectele legislative, online, pe o platformă unică consultare.gov.ro, unde cetățenii să poată monitoriza și urmări progresul proiectelor de lege și să poată oferi comentarii pe proiectele de lege.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Substanțial

Acest angajament a fost completat în proporție substanțială. GovITHub a fost mandatat să construiască platforma.¹ Funcționalitățile precum și Ghidul Utilizatorului pot fi vizualizate sub tab-ul "Despre e-consultare". Proiecte legislative ale tuturor ministerelor au fost centralizate manual pe platformă și actualizate săptămânal. Platforma a fost pilotată cu succes pe un eșantion mic de autorități publice și a avut peste 200 de utilizatori abonați. Doar aplicația mobilă nu a fost dezvoltată.

Raport de Final: Substanțial

Achizițiile publice necesare completării aplicației mobile au fost întârziate datorită acreditării târzii a Autorităților de Management Române, necesare decontării din fonduri Europene a cheltuielilor efectuate.² Între timp, membrii GovITHub și-au dat demisia în februarie 2017,³ ca urmare a adoptării de către guvern a OUG 13/2017. Achizițiile publice necesare completării etapei de referință 6 au fost stopate în momentul în care MCPDS a fost dizolvat în ianuarie 2018. După ce MCPDS a fost dizolvat, SGG a primit drepturile de administrare ale platformei și a decis abandonarea etapei de referință 6 în favoarea reconfigurării platformei.⁴

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Participare Civică: Neschimbat

Înainte acestui angajament, cetățenii nu puteau accesa cu ușurință proiectele legislative. Până în aprilie 2018, platforma a centralizat proiecte legislative într-un singur repository online. Cetățenii au putut deci monitoriza, trasa progresul, și comenta pe marginea proiectelor legislative. Conform reprezentantului SGG, mentenanța platformei era laborioasă, întrucât actualizarea acesteia se făcea manual, săptămânal,⁵ iar platforma nu îndeplinea în totalitate rolul pe care și-l asumase – mai exact acela de canal sustenabil și rezilient de comunicare între publicul larg și autorități. Conform reprezentantului SGG, SGG a încetat să

actualizeze platforma în aprilie 2018, dar dorește să o reconfigure pentru a îmbunătăți comunicarea între cetățeni și autoritățile publice.⁶ Un fost membru al GovITHub a comentat că deși refacerea platformei era într-adevăr necesară, noua platformă trebuia construită în paralel (în versiune beta), în așa fel încât prototiparea și testarea acesteia să nu afecteze continuitatea angajamentului.⁷

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 1: "Uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică".

¹ GovITHub 2016 a fost un program bursier al Guvernului Român care a încercat să aducă talentul IT Român în slujba administrației publice. GovITHub urma să colaboreze în mod permanent cu staful IT al guvernului și să împărtășească cu aceștia cunoștințele lor. Prin urmare, membrii GovITHub fost trimiși să lucreze în diverse departamente ale administrației publice pentru a oferi și implementa rapid soluții IT. În acest fel, se evita procesul dificil, îndelungat și costisitor de creere de soluții IT prin intermediul achizițiilor publice. Multe dintre proiectele GovITHub au rămas operaționale deși GovITHub nu a reușit să le aducă la maturitate. Vezi interviurile cu Ionuț Popa (CivicTech) în 14/11/2018 și cu Radu Puchiu (fost Secretar de Stat cu portofoliu OGP) în 13/11/2018.

² Fonduri-UE. "Trei autorități de management acreditate de autoritatea de audit", comunicat de presă, disponibil la <https://bit.ly/2VTIRtb>.

³ Digi24 (1 Feb 2017) "Specialiștii IT din GovITHub nu mai colaborează cu Guvernul", disponibil la <https://goo.gl/h2oupU>.

⁴ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

⁵ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018. Aceasta susține că echipa SGG staff monitoriza statusul consultărilor publice prin scanarea manuală, săptămânală, a website-urilor administrației publice centrale și a autorităților subordonate.

⁶ Interviu cu Mădălina Mitroi (SGG) în 6/11/2018.

⁷ Interviu cu Ionuț Popa (CivicTech) în 14/11/2018.

7. Bugete pentru Cetățeni

Textul Angajamentului

Angajamentul de față are ca scop promovarea Bugetelor pentru Cetățeni - bugete publice prezentate într-o manieră ușor de înțeles pentru public, atât la nivelul administrației centrale, cât și la nivelul celei locale, pentru a asigura transparența fiscală și bugetară. Angajamentul prezintă un instrument eficient care facilitează implicarea cetățenilor în cel mai important proces decizional: adoptarea bugetelor publice.

Obiectiv Principal

Introducerea Bugetelor pentru Cetățeni ca mecanism obligatoriu al transparenței fiscal bugetare în adoptarea bugetelor publice.

Etape de referință

- 7.1. Elaborarea unui model pentru Bugetul Cetățenilor bazat pe bugetul de stat pe anul 2016
- 7.2. Colectarea de feedback de la cetățeni și societatea civilă asupra modelului Bugetului Cetățenilor și întocmirea unui Ghid pentru elaborarea de Bugete ale Cetățenilor
- 7.3. Testarea-pilot a Bugetului Cetățenilor în cel puțin 15 municipii (de tipuri diferite)
- 7.4. Elaborarea și prezentarea Bugetului Cetățenilor pentru bugetul de stat pe anul 2018
- 7.5. Acțiuni de promovare publică a Bugetului Cetățenilor
- 7.6. Dezvoltarea, introducerea și implementarea unui program de formare/de asistență pentru autoritățile publice cu privire la Bugetul Cetățenilor

Instituția responsabilă: Ministerul Finanțelor Publice (MFP)

Instituție de sprijin: Cancelaria Primului Ministru (CPM)/ Secretariatul General al Guvernului (SGG), Ministerul Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice (MDRAP), Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC), Funky Cetățeni, Centrul pentru Inovare Publică

Data de începere: 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres Raport de Final	A reușit să deschidă Guvernul?
--------------------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------	------------	--------------------------------------	--------------------------------

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
7. General			✓		✓	✓					✓		✓					✓			

Scopul Angajamentului

Acest angajament s-a bazat pe o propunere a societății civile și a avut ca scop să creeze mai multe oportunități pentru cetățeni de a participa în procesul de bugetare, prin informarea acestora asupra compoziției bugetului în termeni colocviali – mai exact prin publicarea unei note informative în paralel cu publicarea bugetului anual oficial.¹ Angajamentul și-a propus să creeze o broșură cu o narativă a bugetului național, precum și un ghid pentru design-ul acestor broșuri pentru bugetele publice. De asemenea, și-a propus să piloteze explicarea bugetelor locale, să promoveze în rândul publicului bugetele explicate, să oblige autoritățile publice să-și explice bugetele, și să le formeze și asiste în vederea îndeplinirii acestei obligații.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Neînceput

Lucrul la acest angajament nu a început. MFP trebuia să colaboreze cu societatea civilă în vederea completării angajamentului întrucât legea nu îi permitea Ministerului să angajeze designeri grafici sau să procure softul de design grafic necesar editării broșurii Bugetului pentru Cetățeni (BpC).² Astfel, MFP s-a întâlnit în 2016 și 2017 cu reprezentanți ai societății civile pentru a discuta co-crearea broșurii. Conform reprezentantului MFP, deși Ministerul a contribuit cu mai multe ciorne de text și cifre la crearea broșurii, societatea civilă nu a adus editările grafice necesare, așa cum promisese la întâlnirea din 2016.³

Raport de Final: Neînceput

Acest angajament nu a avansat față de stadiul în care se găsea la momentul Raportului de Proces IRM.⁴

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Participare Civică: Neschimbat

Întrucât angajamentul nu a fost început, el nu a putut contribui la deschiderea guvernării. Cu toate acestea, un reprezentant al societății civile a susținut că au existat progrese indirecte în ceea ce privește transparența bugetară. Astfel, MFP a creat www.Trasparenta-Bugetara.gov.ro – o platformă națională cu scopul de a înlesni monitorizarea declarațiilor fiscale ale entităților publice din România – și a creat și publicat un video-clip educațional care

explică cum datele bugetare deschise pot fi parcurse și înțelese cel mai bine.⁵ De asemenea, în 2018 MFP a început să publice en gros și să actualizeze în mod automat, un set de indicatori de performanță și datele de contact ale tuturor agenților economici din România. Acești indicatori de performanță și date de contact sunt extrase direct din declarațiile financiare pe care operatorii economici le depun anual.⁶ Cu toate acestea, datele de identificare a indicatorilor (e.g. antetele coloanelor de date din fișierele .csv) lipsesc, ceea ce îngreunează în mod deosebit utilizarea și interpretarea datelor en gros.⁷

Deși portalul www.Trasparenta-Bugetara.gov.ro nu este ușor de folosit, el oferă seturi de date mari și de bună calitate⁸ pe care câteva ONGuri le-au folosit în construirea de aplicații de monitorizare a bugetului – e.g. www.OpenBudget.ro. Conform reprezentantului MFP, Ministerul nu a reușit să creeze sinergii cu ONG-ul care la rândul lui, a căutat să explice bugetul național pe bază de grafice și diagrame, publicându-le pe www.OpenBudget.ro.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 3: “Bugete pentru Cetățeni”.

¹ Interviu cu Bogdan Grunevici (Ministerul de Finanțelor Publice) în 14/11/2018. Acesta a menționat că angajamentul a fost propus de Dl. Codru Vrabie (Funky Cetățeni).

² OUG 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărire a disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, disponibilă la <https://goo.gl/ngTEtz>. Articolul 3 nu permite MFP să dedice resurse în vederea achiziționării de tipărituri și de alte bunuri pentru acțiunile de reprezentare și protocol.

³ Interviu cu Bogdan Grunevici (Ministerul de Finanțelor Publice) în 14/11/2018.

⁴ OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare”, pagina 33, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

⁵ Interviu cu Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018.

⁶ Interviu cu Bogdan Grunevici (Ministerul de Finanțelor Publice) în 14/11/2018.

⁷ Identificatori ai operatorilor economici, grupați pe țară, disponibili [în Engleză] la <https://bit.ly/2WgYb75>.

⁸ Interviu cu Bogdan Grunevici (Ministerul de Finanțelor Publice) în 14/11/2018.

8. Stimularea consultării tinerilor și a participării publice

Textul Angajamentului

Angajamentul vizează implementarea unei serii de acțiuni care vor întări colaborarea dintre autoritățile publice, tineri și organizațiile care lucrează cu tineri, pentru a elabora planuri de acțiune, prin dialog și folosirea noilor tehnologii. Acțiunile și instrumentele implementate vor duce la dezvoltarea abilităților atât în rândul tinerilor, cât și al funcționarilor publici care lucrează în acest domeniu, contribuind la o formarea unei societăți deschise, diversificate, interculturale și conectate.

Obiectiv Principal

Realizarea unui proces decizional deschis în dezvoltarea politicilor publice la nivel național.

Etape de referință

- 8.1. Desfășurarea unor consultări realizate de Grupul Național de Lucru și rețeaua 84 de lucrători de tineret cu competențe în derularea procesului de dialog structurat
- 8.2. Înființarea a 83 de consilii locale consultative pentru tineri
- 8.3. Selecționarea a cel puțin 1000 de beneficiari de proiecte de tineret MTS, pe baza unor criterii obiective și a unor metodologii transparente, folosind aplicații online

Instituția responsabilă: Ministerul Tineretului și Sportului (MTS)

Instituție de sprijin: Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC); ONGuri: Consiliul Tineretului din România, Asociația Impact Bistrița, Asociația Tinerilor Bucureșteni, Asociația Altium, Asociația Viitorul Tinerilor

Data de începere: 2016

Data finalizării: Decembrie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare	Raport de Progres	A reușit să deschidă Guvernul?						
														Raport de Final							
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a îmbunătăți colaborarea dintre autoritățile publice și tineret prin organizarea de consultări (Etapa de referință 1), și prin mărirea numărului de oportunități pe care tinerii le au, de a participa în domeniul public la nivel local și regional (Etapile de referință 2 și 3).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Substanțial

Prin proiectele co-finanțate European "Dialog structurat" și "Lucrător de tineret" au fost organizate în 2016 mai multe consultări publice cu tineretul și cu organizațiile de tineret. În 2016, Ministerul Tineretului și Sportului (MTS) a implementat 22 de proiecte la nivel național cu 1,488 de participanți, care au fost selectați în baza unor obiective clare și conform unor metodologii transparente. Etapa de referință 2 a fost parcursă în mod limitat, întrucât legea 350/2006 nu mandatează creerea de consilii consultative de tineret la nivel local. În decembrie 2017 doar 10 consilii consultative de tineret funcționau în Argeș, Bistrița Năsăud, Covasna, Neamț, Suceava (la nivelul județului) și în Constanța, Târgoviște, Deva, Ploiești și Timișoara (la nivelul municipiului).

Raport de Final: Substanțial

Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, nu s-a înregistrat un progres suplimentar.¹

A reușit să deschidă Guvernul?

Civic participation: Neschimbat

Raportul de progres IRM era sceptic asupra efectivității consultărilor publice.² Acest scepticism a fost reafirmat de un reprezentant al societății civile care a menționat că consultările cu tineretul și cu organizațiile de tineret au fost mai mult un exercițiu de bifare decât un real efort de sporire a participării tinerilor în problemele de guvernare. În plus, un reprezentant al societății civile a adăugat că consiliile consultative de tineret ce existau înaintea acestui Plan Național de Acțiune ofereau mai mult un exercițiu teoretic de participare civică, unui număr limitat de studenți, și doar puțină experiență practică în managementul proiectelor civice.³ În plus, un alt reprezentant al societății civile a menționat că noile consilii consultative (etapa de referință 2) nu sunt încă funcționale.⁴

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 4: "Creșterea gradului de consultare și participare în rândul tinerilor".

¹ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: Raport de autoevaluare", pp. 36-38, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

² Raportul de progres IRM a subliniat că efectivitatea acestor consultări publice este discutabilă, întrucât ele au luat forma unor evenimente informale, ceea ce nu constituie o reală implicare a tineretului. Vezi IRM (2017) "Romania progress raport 2016-2017", pagina 48, disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2vxxoou>.

³ Interviu cu Diana Moldovan (Asociația Impact Bistrița) în 7/11/2018.

⁴ Interviu cu Marian Damoc (Romanian Youth Movement for Democracy) în 8/11/2018.

9. Guvernare deschisă la nivel local

Textul Angajamentului

Elaborarea unei serii de recomandări cu privire la guvernarea deschisă la nivel local, pe baza principiilor OGP, și implementarea unui program-pilot elaborat după modelul OGP Subnational Pilot în 8 administrații locale.

Obiectiv Principal

Creșterea participării cetățenilor în procesul decizional al autorităților locale și creșterea implicării autorităților locale în procesul OGP.

Etape de referință

- 9.1. Co-crearea unei serii de recomandări bazate pe principiile OGP pentru administrația publică locală
- 9.2. Difuzarea informațiilor cu privire la aceste recomandări către autoritățile locale
- 9.3. Organizarea de sesiuni informaționale regionale cu autoritățile publice, ONG-uri, universități și alți stakeholderi pentru a promova principiile subnaționale OGP (8 sesiuni)
- 9.4. Organizarea unei sesiuni aplicative, bazate pe modelul procesului OGP Subnational Program, urmate de selectarea celor 8 autorități publice locale care vor primi asistență în elaborarea și implementarea planurilor de acțiune locală
- 9.5. Implementarea planurilor de acțiune locală elaborate de către autoritățile locale, cu susținerea ONG-urilor și Unității de coordonare OGP (organizarea de dezbateri și consultări publice la nivel local; identificarea problemelor și priorităților specifice la nivel local cu implicarea tuturor stakeholderilor; constituirea unor echipe mixte de acțiune locală pentru elaborarea și propunerea de proiecte/soluții și implementarea acestora).
- 9.6. Selectarea și premierea celor mai bune practici în programul OGP Subnational
- 9.7. Elaborarea unui plan de acțiune OGP a autorităților locale pentru 2018-2020, bazat pe experiența acumulată
- 9.8. Analizarea oportunităților și necesităților și identificarea surselor de finanțare pentru (1) elaborarea unui set de instrumente standardizate cu sursă deschisă pentru a facilita prezența în mediul online a autorității publice locale (site bazat pe dispozițiile Memorandului privind transparența; interfață de utilizare care să permită actualizarea paginii fără necesitatea expertizei tehnice; elemente de control care să extragă informații precise din baze de date centralizate; instrumente pentru democrație participativă); (2) dezvoltarea unui serviciu de tip cloud, gestionat de către MDRAP, incluzând mentenanța, care va găzdui gratis site-urile autorităților publice locale ce respectă soluția standardizată

Instituția responsabilă: Ministerul Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice (MDRAP)

Instituție de sprijin: Cancelaria Primului Ministru (CPM), Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC), Consiliile Județene, Coaliția pentru Date Deschise, Smart City și alte ONGuri cu experiență relevantă

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres	A reușit să deschidă Guvernul?
-----------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------	------------	-------------------	--------------------------------

angajamentul ui													Raport de Final								
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
			✓		✓	✓					✓			✓					✓		
														✓							
9. General			✓		✓	✓					✓			✓					✓		

Scopul Angajamentului

Acest angajament și-a propus să mărească participarea cetățenilor în procesul de decizie la nivel local. Și-a propus să creeze, împreună cu societatea civilă, un set de recomandări legate de principiile OGP pentru administrația publică locală, și să promoveze aplicarea lor prin sesiuni de informare regionale și prin exerciții de pilotare. Pe baza aplicării pilotate a recomandărilor, angajamentul dorește să distileze bunele practici și să dezvolte un plan de acțiune pentru implementarea principiilor OGP la nivelul tuturor administrațiilor publice locale.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

În iunie 2017, a fost publicat Ghidul pentru parteneriatul pentru guvernare deschisă la nivel local.¹

Raport de Final: Limitat

Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, MDRAP a trimis prin email Ghidul tuturor administrațiilor publice locale. În plus, Ghidul a fost publicat pe website-ul MDRAP-ului.² De asemenea, MDRAP a lansat un apel deschis către toate administrațiile publice locale doritoare să implementeze acest angajament, la care au răspuns și au fost selectate 111 administrații publice locale.³ Toate celelalte etape de referință nu au fost începute, deși conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, fondurile necesare realizării etapelor de referință 3, 5, 6 și 8 au fost alocate prin proiectul SIPOCA 61 cu co-finanțare Europeană.⁴

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Marginal

Prin completarea etapelor de referință 1 și 2, Guvernul a reușit să dezvolte și să disemineze un set de recomandări pe care administrațiile locale publice le pot folosi în deschiderea datelor (e.g. informații despre infrastructura disponibilă, mecanismele, resursele și suportul disponibile pentru implementarea reformelor în vederea deschiderii guvernării). Aceste măsuri însă nu au fost suficiente pentru deschiderea datelor. Conform a doi reprezentanți ai societății civile, problema constă în divergența de interese dintre administrația publică centrală și administrațiile publice locale. Administrațiile publice locale ar fi aplicat principiile OGP dacă și-ar fi putut construi propriile portaluri de date, mai flexibile, care să permită angajarea comunității IT locale (e.g. în scopul reutilizării datelor sau în scopul colectării de

date noi pe bază de widget-uri),⁵ și pe care să le poată folosi în propriile campanii politice.⁶ Administrația publică centrală dorea, în schimb, să aibă control asupra datelor locale (pentru a le asigura fiabilitatea, stocarea în siguranță, managementul și publicarea standardizată etc.), întrucât, la rândul ei, administrația centrală avea ca sarcină popularea Portalului European de Date, în conformitate cu Sistemul European de Date Deschise. Autoritățile centrale preferau deci publicarea datelor de la nivel local în portalul data.gov.ro.⁷

Prin urmare, administrația publică centrală a fost nevoită să convingă administrația publică locală în a susține efortul OGP. Soluția a fost publicarea datelor în două locuri: la nivel local și în portalul național de date.⁸ Pentru aceasta, SGG a compus textele pe care administrațiile publice locale le pot folosi pentru a acompania (explica) datele deschise publicului, și a permis ca portalul național de date deschise să fie încorporat în portalele locale, eliminând astfel necesitatea de a încărca și de actualiza datele în două locuri.⁹ În plus, metodologia de deschidere a datelor, dezvoltată pentru Angajamentul 18 al acestui Plan Național de Acțiune, include recomandări pentru proceduri și pentru publicarea datelor la nivel local, fără a impune obligativitatea de a le publica și pe portalul național de date deschise. Alte inițiative locale (e.g. în Alba Iulia¹⁰ și în Timisoara¹¹), care au fost începute de societatea civilă și de industria IT împreună cu autoritățile publice locale, au produs puține seturi de date, ca urmare a neînțelegerilor dintre aceștia, sau au produs seturi de date unice, realizate cu ajutorul widget-urilor și senzorilor împărțiați în oraș.¹²

Participare Civică: Neschimbat

Ghidul a fost scris de MDRAP, alături de Centrul pentru Inovare Publică și Smart City Timișoara.¹³ Cu toate acestea, un reprezentant al societății civile a menționat că societatea civilă nu a fost implicată în diseminarea sa.¹⁴

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 2: “Guvernare deschisă la nivel local”.

¹ Guvernul României, Centrul pentru Inovare Publică, Smart City Timișoara (2017) “Recomandări privind Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă la nivel local”, disponibil la <https://bit.ly/2VOZTsh>.

² MDRAP (1 noiembrie 2017) “Peste 100 de unități administrativ-teritoriale vor beneficia de îndrumare metodologică în vederea implementării valorilor Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă (OGP) la nivel local”, comunicat de presă, disponibil la <https://bit.ly/2Y5sYks>.

³ MDRAP (2017) “List of selected local public administrations”, disponibil la <https://bit.ly/2PQOU00>.

⁴ MDRAP “SIPOCA 61: Consolidarea Sistemelor De Integritate – Cea Mai Buna Strategie De Prevenire A Corupției În Administrația Publică”, disponibil la <https://bit.ly/2J4LEy3>; OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: Raport de Autoevaluare”, pp. 40-41, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

⁵ Interviu cu Dan Bugariu (SmartCity) în 14/11/2018.

⁶ Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁷ Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁸ Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁹ Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

¹⁰ Civic Tech România descrie Open Data Alba Iulia, disponibil la <https://bit.ly/2H9TXqF>.

¹¹ OGP România (21 aprilie 2014) “Primăria Timișoara – prima instituție locală ce contribuie la data.gov.ro”, disponibil la <https://bit.ly/2NRlw7H>.

¹² Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

¹³ OGP, Centrul pentru Inovare Publică, Smart City Timișoara (2017) “Recommendations regarding the open govern partnership at local level”, disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2VoiOKc>.

¹⁴ Interviu cu Dan Bugariu (SmartCity) în 14/11/2018.

10. Promovarea transparenței decizionale prin crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)

Textul Angajamentului

Îmbunătățirea transparenței procesului decizional, prin dezvăluirea interacțiunilor dintre înalții funcționari publici și părțile interesate din sectorul privat care își promovează interesele în legătură cu diverse inițiative legislative. RUTI este un registru al reprezentanților grupurilor de interese din sectorul privat, care furnizează cu bună știință date despre entitatea pe care o reprezintă. De asemenea, RUTI include informații despre interacțiunile solicitanților cu factorii decizionali din sectorul public. În acest sens, demnitarii, înalții funcționari publici și directorii generali ai companiilor de stat vor publica, de asemenea, pe această platformă, informații despre întâlnirile lor cu grupuri din sectorul privat, subiectul întâlnirii și concluzii scurte. Acest aspect este o continuare a eforturilor MCPDC de a publica agenda înalților oficiali ai executivului central, cerință care a fost inclusă în Memorandumul privind îmbunătățirea transparenței și standardizarea informațiilor de interes public. Registrul va fi coordonat de MCPDC, în parteneriat cu MJ și CPM.

Obiectiv Principal

Transparența și integritatea procesului decizional

Etape de referință

- 10.1. Dezvoltarea conceptului de Registru al Transparenței (RUTI)
- 10.2. Dezvoltarea platformei ruti.gov.ro
- 10.3. Consultări publice cu societatea civilă și sectorul privat pentru discutarea mecanismele propuse
- 10.4. Lansarea și testarea platformei
- 10.5. Evaluarea rezultatelor

Instituția responsabilă: Ministerul Consultării Publice și a Dialogului Civic (MCPDC)

Supporting Institution(s): Ministerul de Justiție, Cancelaria Primului Ministru

Data de începere: 2016

Data finalizării: Februarie 2017

Editorial Note: The Textul Angajamentului is abridged. The full text can be found în the OGP2016 – 2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres Raport de Final	A reușit să deschidă Guvernul?
--------------------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------	------------	--------------------------------------	--------------------------------

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
10. General			✓		✓						✓					✓			✓		

Scopul Angajamentului

Acest angajament urmărește mărirea transparenței întâlnirilor dintre înalții funcționari publici și persoanele interesate în a-și promova interesele prin influențarea diferitelor inițiative legislative prin intermediul decidenților politici, prin publicarea întâlnirilor dintre aceștia. Scopul angajamentului este de a proiecta și de a dezvolta platforma RUTI (etapele de referință 1 și 2), în consultare cu societatea civilă și cu părțile interesate din sectorul privat (etapa de referință 3). Angajamentul își propune, de asemenea, să lanseze și să testeze platforma pe care se vor înregistra întâlnirile dintre reprezentanții companiilor și decidenți (etapa de referință 4) și să evalueze rezultatele platformei (etapa de referință 5).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Finalizat

RUTI (conceptul și platforma) a fost dezvoltat în consultare cu societatea civilă, lansat și testat în prima jumătate a perioadei de implementare a Planului Național de Acțiune. Evaluarea impactului platformei asupra gradului de transparență și de integritate a procesului decizional nu a fost însă începută.

Raport de Final: Finalizat

Evaluarea impactului platformei asupra gradului de transparență și de integritate a procesului decizional a fost completată. Raportul de auto-evaluare al Guvernului din 2018 oferă câteva statistici asupra gradului de utilizare al RUTI – i.e. platforma are 194 de înalți decidenți înregistrați și 2020 de grupări de interes special înregistrate, și aproximativ 2300 de întâlniri înregistrate – toate acestea demonstrând cum platforma începe să capete recunoaștere și tracțiune în rândul decidenților și al grupurilor de lobby.¹

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Marginal

În momentul scrierii acestui raport, 194 de decidenți publici sunt înregistrați pe platforma RUTI.² Cu toate acestea, platforma nu este utilizată de nici un organ de investigație sau ONG activ în domeniul anti-corupției, întrucât informația oferită pe platforma RUTI nu este suficientă pentru a descoperi abuzul în serviciu.³ În mod ideal, informația oferită de RUTI ar trebui să fie de înaltă calitate, centralizată, voluminoasă, ar trebui să poată fi descărcată pentru a putea fi prelucrată automat, ar trebui să acopere toți agenții relevanți în timp real, și ar trebui să poată fi folosită pentru a corobora informații adiționale asupra membrilor

administrației publice (e.g. registrul transparenței, registrul declarațiilor financiare), permițând astfel detectarea “anomaliilor”.⁴

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 6: “Extinderea standardelor privind accesul la informațiile de interes public la nivelul autorităților publice locale.”

¹ OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare”, pp. 43-44, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

² Memorandum-ul privind Creerea Registrului Unic al Transparenței Intereselor vizează doar înalții decidenți din administrația publică centrală (e.g. Prim Ministru, Șeful Cămarilor Primului Ministru, Secretarul General al Guvernului, Secretari de Stat, Consilieri de Stat, conducători cu rang de demnitar ai altor instituții sau organe centrale ale administrației publice din subordinea Guvernului sau a ministerelor). Textul memorandum-ului poate fi accesat la <https://bit.ly/2Z0Ag98>.

³ IRM România Raport de Progres 2016–2017, pagina 55, disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/AHqzEe>.

⁴ Spre exemplu Transparency International (2016) “Open data to fight corruption. Case study: the EU și lobbying” disponibil [în Engleză] la <https://bit.ly/2V4xZHZ>.

I I. Accesul la indicatori de performanță monitorizați în implementarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA)

Textul Angajamentului

Asigurarea accesului la informații privind implementarea măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor SNA.

Obiectiv Principal

Transparență instituțională

Etape de referință

- 11.1. Dezvoltarea noii platforme SNA pentru a asigura colectarea centralizată a datelor deschise
- 11.2. Elaborarea unui ghid pentru încărcarea datelor
- 11.3. Publicarea datelor în format deschis pe sna.just.ro și data.gov.ro
- 11.4. Dezvoltarea de aplicații informatice pentru a facilita implementarea SNA
- 11.5. Revizia indicatorilor de monitorizare (o dată la 2 ani), în colaborare cu societatea civilă

Instituția responsabilă: Ministerul de Justiție (MJ)

Supporting Institution(s): Coaliția pentru Date Deschise

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Decembrie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres Raport de Final		A reușit să deschidă Guvernul?				
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
11. General			✓		✓						✓				✓				✓		

Scopul Angajamentului

Prin Strategia Națională Anti-Corupție (SNA), peste 4,000 de instituții publice naționale și locale sunt obligate să-și auto-evalueze progresul în implementarea măsurilor anti-corupție menționate în SNA până în 2020.¹ Acest efort urmărește înregistrarea prin 488,000 de date a eforturilor auto-raportate de prevenire a corupției, pe baza a 122 de indicatori (e.g. conflicte de interes, incompatibilități, cod de etică, distribuția randomizată a sarcinilor de serviciu). În acest scop, angajamentul își propune să dezvolte o platformă în care să centralizeze rapoartele de auto-evaluare (etapa de referință 1), să dezvolte un ghid de încărcare a rapoartelor (etapa de referință 2), să automatizeze colectarea rapoartelor (etapa de referință 4), să deschidă publicului rezultatele acestor auto-evaluări – acestea fiind anterior disponibile doar Secretariatului Tehnic al SNA – într-un format ușor accesibil (etapa de referință 3), și să colaboreze cu societatea civilă pentru revizuirea în mod periodic a indicatorilor (etapa de referință 5).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Substanțial

Etapetele de referință 1 (noua platformă SNA), 2 (ghidul pentru încărcarea datelor pe platforma SNA), și 4 (aplicațiile IT care să faciliteze implementarea SNA) au fost completate în mod substanțial. Un număr limitat de seturi de date a fost încărcat pe portalul SNA.

Raport de Final: Substanțial

Un set de date ce conține răspunsurile la cei 122 de indicatori SNA a 283 de administrații publice a fost publicat pe sna.just.ro.² În plus, etapa de referință 3 – publicarea pe cele două portaluri a rezultatelor auto-evaluării eforturilor de combatere a corupției a administrațiilor publice – și etapa de referință 5 – revizuirea indicatorilor utilizați în evaluarea eforturilor administrațiilor publice de prevenire a corupției – nu erau încă începute, conform raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018.³

A reușit să deschidă Guvernul?

Access to information: Marginal

Acest angajament a oferit accesul la rezultatele auto-evaluării obligatorii pe care administrația publică trebuie să o efectueze în cadrul SNA, într-un format ușor de folosit. Cu toate acestea, publicarea unui singur set de date limitează amploarea acestui angajament, întrucât nu permite măsurarea progresului înregistrat de instituțiilor centrale și locale în implementarea măsurilor necesare de prevenire și combatere a corupției.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Textul Strategiei Naționale Anticorupție este disponibil la <https://goo.gl/9pZ7xz>.

² Ministerul de Justiție (2017) "Chestionar Masuri Preventive Online", disponibil la <https://goo.gl/uUTvT5>.

³ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pp. 46-47, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

12. Îmbunătățirea transparenței în administrarea bunurilor indisponibilizate

Textul Angajamentului

ANABI va dezvolta o platformă care să asigure accesul la informații privind gestionarea creanțelor provenite din infracțiuni

Obiectiv Principal

Transparența instituțională.

Etape de referință

- 12.1. Dezvoltarea site-ului ANABI, inclusiv publicarea de date deschise și informații de interes public.
- 12.2. Dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni.

Instituția responsabilă: Ministerul de Justiție (MJ) prin Agenția Națională pentru Administrarea Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)

Supporting Institution(s): Agenția Națională de Administrare Fiscală

Data de începere: 2016

Data finalizării: Iunie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres		A reușit să deschidă Guvernul?				
															Raport de Final						
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
12. General			↙		↙						↙				↙				↙		

Scopul Angajamentului

ANABI – Agenția Națională pentru Administrarea Bunurilor Indisponibilizate – este obligată prin legea 318/2015 să publice în, fiecare trimestru, în format deschis, informații asupra bunurilor și proprietăților indisponibilizate. Informația trebuie publicată pe website-ul ANABI

până la punerea în funcțiune a Sistemului Informatic Integrat Național (SIIN).¹ Scopul acestui angajament este de a dezvolta site-ul ANABI, și SIIN pentru înregistrarea bunurilor confiscate.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Substanțial

În iulie 2016, site-ul ANABI era deja operațional și publica informații de interes public în mod curent. Sistemului Informatic Integrat Național pentru înregistrarea bunurilor confiscate a fost dezvoltat doar parțial. Fondurile pentru realizarea sa au fost alocate prin proiectul “Sprijin pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Naționale Anticorupție prin creșterea gradului de recuperare a produselor infracțiunilor”, pe care ANABI îl conduce în parteneriat cu Institutul pentru Guvernare din Basel, Elveția. Conform raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, în mai 2017, experții elvețieni au prezentat un raport asupra instrumentelor IT necesare managementului și mapării managementului bunurilor confiscate. ANABI a distribuit acest raport părților relevante interesate (e.g. membri sistemului judiciar, procurorilor, ANAF) și a cerut feedback-ul acestora.

Raport de Final: Substanțial

SIIN nu este finalizat. Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, până acesta va fi finalizat, ANABI va păstra datele primite de la procurori și din sistemul judiciar.²

A reușit să deschidă Guvernul?

Access to information: Marginal

ANABI oferă informații pertinente publicului despre numărul de bunuri confiscate și despre sumele pe care Statul le-a obținut prin vânzarea bunurilor recuperate. Aceste date permit combaterea știrilor false în relație cu eficiența sistemului judiciar.³ Această combatere a știrilor false este cu adevărat relevantă în momentul în care opinia publică este împărțită asupra acestui subiect.⁴ Cu toate acestea, sistemul ANABI nu este încă suficient de detaliat pentru a putea susține politici publice bazate pe dovezi, sau pentru a putea permite detectarea pro-activă a tiparelor criminalității financiare, și pentru a putea contribui deci, la combaterea efectivă a corupției și a criminalității aferente.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 13: “Creșterea transparenței privind administrarea bunurilor indisponibilizate.”

¹ Legea 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, este disponibil la <https://goo.gl/YRKsRR>.

² OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare”, pp. 49-50, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

³ Spre exemplu, în 2018 activitatea Direcției Naționale Anticorupție (DNA) a antagonizat massmedia. Câteva canale de știri (e.g. Antena 3) și foști politicieni (e.g. Elena Udrea, Victor Ponta) au descris această activitate drept “abuzivă”, “motivată politic”, și “cu probe fabricate”. Vezi Antena3 (12 februarie 2018) “Ponta: Știam că se fabrică probe la DNA Ploiești. Grav este că deși sunt dezvăluiri nu se întâmplă nimic”, disponibil la <https://bit.ly/2Y9wE4B>. Alte canale de știri (e.g. Politico) și alți politicieni (e.g. Monica Macovei) au descris munca DNA drept exemplu de urmat și în alte țări. Vezi Macdowall, A. (15 aprilie 2016), “The DNA of Romania’s anti-corruption success”, POLITICO, disponibil [în Engleză] la <https://politi.co/2Viv7wf>.

⁴ Un Eurobarometru din 2017 arată că 54% din Români tind să nu aibă încredere în sistemul legal și judiciar Român. Vezi Comisia Europeană (2017) “Designing Europe’s future: Trust in institutions Globalisation. Support for the euro, opinions about free trade și solidarity”, Eurobarometru special 461, disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/48Ntq6>.

I 3. Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate

Textul Angajamentului

Ministerul Justiției va furniza platforma de e-learning și va elabora materialele auxiliare pentru cursurile de formare online privind integritatea. Aceste module interactive vor îmbunătăți cunoștințele pe care utilizatorii le au deja și vor oferi noi informații cu privire la subiectele de etică și integritate. Participanții vor susține un test la încheierea cursurilor

Obiectiv Principal

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe anticorupție în rândul funcționarilor publici.

Etape de referință

- 13.1. Dezvoltarea de parteneriate cu instituții competente în formarea profesională
- 13.2. Dezvoltarea programului de formare
- 13.3. Elaborarea ghidurilor pentru funcționarii publici care vor urma cursurile obligatorii
- 13.4. Elaborarea cursurilor
- 13.5. Asigurarea participării a cel puțin 50% din instituțiile publice centrale și locale și din personalul autorităților la formarea online oferită prin intermediul acestei platforme.

Instituția responsabilă: Ministerul de Justiție (MJ)

Instituție de sprijin: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) – Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Institutul Național de Institute Magistratură, Academia de Poliție Al. I. Cuza, Universitatea București – Facultatea de Filozofie

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres Raport de Final		A reușit să deschidă Guvernul?				
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit

13. General	✓				Unclear	✓				✓					✓				
-------------	---	--	--	--	---------	---	--	--	--	---	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajamentului este de a îmbunătăți nivelul de cunoștințe în anticorupție în rândul funcționarilor publici. Cu toate acestea, acest angajament nu include o componentă de contact cu publicul, componentă necesară guvernării deschise.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Neînceput

Acest angajament nu era început la data Raportului de Progres IRM.

Raport de Final: Neînceput

Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, acest angajament nu a înregistrat nici un progres.¹ Astfel, activitățile acestui angajament au fost incluse într-un proiect cu co-finanțare Europeană, care a fost întârziat ca urmare a procedurilor obligatorii și a procesului de achiziții publice.

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Participare Civică: Neschimbat

Responsabilitate Publică: Neschimbat

Acest angajament nu a fost început și deci nu a contribuit la deschiderea guvernării.

Continuat în următorul plan de acțiune?

În ciuda faptului că nu este relevant valorilor OGP, acest angajament a fost continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020, prin Angajamentul 11Ș "Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate".

¹ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pp. 52-53, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

14. Creșterea accesului la patrimoniul cultural

Textul Angajamentului

Digitizarea masivă a resurselor culturale (în special a patrimoniul mobil) care se va realiza în cadrul proiectului eCultura se va concentra pe: (1) dezvoltarea unei singure platforme online care va găzdui un catalog și o bibliotecă digitală și care va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și deschisă publicului; (2) digitizarea și publicarea online (până în 2020) a Bibliotecii Digitale a României și a Bibliotecii Digitale Europene (europeana.eu) a peste 750,000 de obiecte digitale.

Obiectiv Principal

Îmbunătățirea accesibilității și reutilizării patrimoniului cultural prin digitizare.

Etape de referință

- 14.1. Dezvoltarea unei singure platforme online care va găzdui un catalog și o bibliotecă digitală și care va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și deschisă publicului
- 14.2. Digitalizarea și publicarea online (până în 2020) a Bibliotecii Digitale a României și a Bibliotecii Digitale Europene (europeana.eu) a peste 750 000 de obiecte digitale.
- 14.3. Analiza și elaborarea unui plan de acțiune pentru dezvoltarea unui instrument de colaborare privind publicarea resurselor digitale culturale ale instituțiilor culturale publice ca lucrări deschise.

Instituția responsabilă: Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCNI)

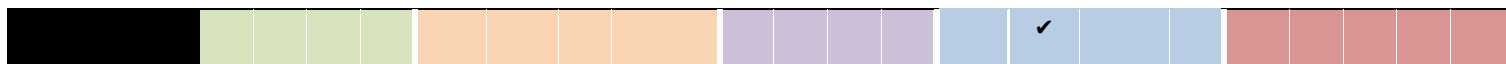
Supporting Institution(s): Instituții public culturale subordonate MCNI, Departamentele Ministerului Culturii, Arhivele Naționale, Coaliția pentru Date Deschise, Inițiativa România

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres		A reușit să deschidă Guvernul?				
															Raport de Final						
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
		↘			↘					↘				↘				↘			
14. General		↘			↘					↘				↘				↘			

Scopul Angajamentului

Scopul angajamentului este de a mări numărul de resurse culturale digitizate pentru a asigura preservarea acestora și a accesării lor de către publicul larg. Pentru aceasta, angajamentul își propune să creeze portalul culturalia.ro (etapa de referință 1), să stocheze un catalog de 750.000 de itemi digitizați (etapa de referință 2)¹, pe care să îi pună la dispoziția publicului din România (culturalia.ro) și din Europa (europeana.eu). De asemenea, acest angajament își propune să creeze un instrument, independent de proiectul E-Cultura, prin care să digitizeze patrimoniul cultural video (etapa de referință 3).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

Dezvoltarea unei platforme online a făcut parte din proiectul E-Cultura: Biblioteca Digitală a României – un proiect co-finanțat European.² Din iulie 2017, MCNI deține domeniul culturalia.ro.

Raport de Final: Limitat

Acest angajament a rămas parțial completat. Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, proiectul E-Cultura – care asigură bugetul acestui angajament – urmează acum o nouă cronologie. Acreditarea Autorităților de Management necesară rambursării prin co-finanțare Europeană a suferit amânări mari,³ și a amânat astfel toate proiectele co-finanțate European. În noiembrie 2018, achiziția capitalului uman necesar se afa în plină desfășurare, iar specificațiile pentru achizițiile publice pentru aparatura necesară erau pe punctul de a fi finalizate.⁴ De asemenea, etapa de referință 3 – proiectarea unui mecanism de publicare colaborativă a patrimoniului video cultural digitalizat – era incorporată în proiectul E-Cultura.⁵

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Întrucât proiectul este întârziat, cetățenii vor putea accesa itemii digitizați cel devreme în 2020. Angajamentul nu a facilitat deci accesul la informație.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Conform MNCI, acest angajament a avut două obiective țintă: (1) în cadrul Strategiei Naționale pentru Agenda Digitală a României (2014) se urmărea digitizarea a 750.000 de itemi până în 2015, iar (2) în cadrul proiectului E-Cultura, se urmărea digitizarea a 550.000 de itemi. Vezi <https://bit.ly/2TCNImY>.

² România Insider (6 Sept. 2018) "Guvern Launches România's Digital Library project", disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/B6iFfq>.

³ Anghel, I. (22 februarie 2017) "Un lucru nespun în polemica premierilor privind absorbția fondurilor UE. Autoritățile de management nu sunt acreditate, iar România nu poate cere decontări de la Bruxelles", Ziarul Financiar, disponibil la <https://goo.gl/XEmXmy>.

⁴ Interviu cu Cristina Cotenescu și Mihai Monoranu (Ministerul Culturii și Identității Naționale) în 8/11/2018.

⁵ Interviu cu Cristina Cotenescu și Mihai Monoranu (Ministerul Culturii și Identității Naționale) în 8/11/2018.

15. Date deschise și transparență în educație

Textul Angajamentului

Obiectivul angajamentului este publicarea într-un format deschis a datelor referitoare la educație și a indicatorilor deținuti de MENCS și instituțiile subordonate.

Obiectiv Principal

Îmbunătățirea transparenței în sistemul de învățământ public.

Etape de referință

- 15.1. Identificarea tuturor sistemelor informatice și a bazelor de date ale MENCS și ale instituțiilor subordonate care sunt deja în uz, în implementare sau în pregătire.
- 15.2. Determinarea, după consultarea publică, a seturilor de date esențiale din sistemul de învățământ care urmează să fie publicate pe portalul național de date deschise.
- 15.3. Stabilirea procedurilor interne și publicarea seturilor de date.
- 15.4. Reglementarea unei politici interne a MENCS de a stabili că orice nou sistem informatic care va fi introdus va avea o componentă obligatorie care va permite exportul de date către portalul de date deschise.

Instituția responsabilă: Ministerul Educației Naționale și al Cercetării Științifice (MENCS)

Supporting Institution(s): Agențiile subordonate MENCS (e.g. ARACIS, ARACIP, UEFISCDI, UTIE), inspectoratele școlare, Coaliția Resurse Educaționale Deschise

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact potențial				Finalizare		Raport de Progres Raport de Final		A reușit să deschidă Guvernul?				
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
15. General			✓		✓			✓			✓			✓					✓		

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a îmbunătăți calitatea datelor deschise din sistemul de educație, prin crearea unui inventar al sistemelor informatice și a bazelor de date disponibile la nivelul MENCS și a instituțiilor subordonate (etapa de referință 1), și prin selectarea acelor care pot și trebuie publicate pe portalul național de date deschise (etapa de referință 2). De asemenea, angajamentul își propune să îmbunătățească politicile educaționale și percepția cetățenilor asupra sistemului de educație publică prin publicarea de informații certificate asupra sistemului (etapele de referință 3 și 4) - în particular prin: (1) Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR); și (2) Registrul Matricol Unic (RMU).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

În momentul Raportului de Progres IRM, MENCS nu începuse identificarea tuturor sistemelor informatice și a bazelor de date, stabilirea procedurilor interne de publicare a seturilor de date relevante, precum și reglementarea componentei de export a datelor, componentă obligatorie tuturor sistemelor informatice noi. Două consultări publice au avut loc în 2017 și au consus la identificarea a seturilor de date esențiale ce trebuie făcute publice. De asemenea, un reprezentat al societății civile a susținut că MENCS a realizat un inventar al seturilor de date și a consultat societatea civilă în vederea identificării seturilor ce pot fi publicate, din punct de vedere legal.¹

Raport de Final: Substanțial

Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, MENCS a realizat un inventar al tuturor sistemelor informatice și al tuturor bazelor de date, pe care le deține, și a creat procedurile interne necesare publicării lor. Procedurile trebuie aprobate de o comisie desemnată. Câteva seturi de date (e.g. rezultatele la examene, rețeaua școlară, etc.) au fost publicate pe data.gov.ro.² Conform reprezentantului societății civile, etapa de referință 4 nu a fost completată, întrucât softul de la baza SIIIR³ este în posesia furnizorului privat. Datorită acestei poziții privilegiate, furnizorul percepe taxe mari de asistență și de întreținere, descurajând astfel eforturile de a deschide mai multe seturi de date educaționale.⁴

A reușit să deschidă Guvernul?

Access to information: Marginal

Conform unui reprezentat al societății civile, în urma acestui inventar, MENCS a publicat doar seturile de date care erau ușor de publicat, în timp ce seturile de date mai complexe nu au fost publicate, întrucât MENCS nu avea staful necesar pentru anonimizarea corectă a datelor, și pentru că nu exista voință politică.⁵ De asemenea, seturile de date deschise nu sunt actualizate în mod curent. Spre exemplu, în noiembrie 2018 cele mai recente date referitoare la rezultatele la examene datau din 2017.⁶

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

² OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pagin 59, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

³ SIIIR este sistemul informațional folosit de MENCS pentru a colecta și manageria datele pe care instituțiile subordonate MENCS trebuie să le ofere în mod periodic. Informații suplimentare sunt disponibile la <https://goo.gl/7HRJ4y>.

⁴ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁵ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁶ The datasets are available at <https://goo.gl/qrDX5t>.

16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise

Textul Angajamentului

Prin crearea Bibliotecii Școlare Virtuale și definirea unei politici naționale privind resursele educaționale deschise, angajamentul vizează creșterea accesului la educație de calitate și stimularea inovării. Sursele vor fi (1) documente elaborate de MENCS și agențiile subordonate, în special planurile de învățământ și manualele pe care ministerul le cumpără în mod direct; (2) resurse produse prin programele finanțate de UE, indiferent de beneficiar. Contractele de finanțare vor include clauze care stipulează că resursele vor fi publicate sub licență deschisă și vor fi încărcate pe portalul național; (3) resurse noi create de profesori și utilizate pentru activități didactice, inclusiv inspecții școlare. Este bine-cunoscut faptul că profesorii creează permanent o mulțime de materiale didactice, iar aceste materiale pot fi încărcate și pe portal; (4) resurse deja dezvoltate de profesori și care sunt distribuite altor comunități. Utilizatorii acestor comunități vor fi încurajați să transfere cele mai valoroase resurse către portalul național; (5) resursele educaționale rezultate din implementarea proiectelor finanțate de UE vor face parte din această bibliotecă; (6) inițierea unui proces de consultare publică privind achiziționarea de manuale, astfel încât și conținutul manualelor să fie cumpărat și să devină proprietatea MENCS. Condițiile de implementare vor fi discutate și convenite în cadrul MENCS.

Obiectiv Principal

Crearea Bibliotecii Școlare Virtuale și popularea sa cu resurse educaționale deschise.

Etape de referință

- 16.1. Crearea suportului tehnic pentru Biblioteca Școlii Virtuale
- 16.2. Colectarea din surse publice și private și publicarea materialelor inițiale pt. Bibliotecă
- 16.3. Alegerea unei licențe deschise pentru Bibliotecă
- 16.4. Introducerea în toate programele operaționale finanțate de UE a unei clauze contractuale care prevede că orice resursă educațională creată va fi publicată sub o licență deschisă și încărcată în Bibliotecă
- 16.5. Reglementarea modului în care resursele educaționale vor fi introduse în Bibliotecă, o clauză obligatorie pt. proiectele elaborate cu fonduri publice și la cerere pt. proiecte private
- 16.6. Revizuirea, în urma dezbaterilor publice, a procedurilor de achiziție a manualelor școlare, astfel încât acestea să fie puse la dispoziția publicului sub licență deschisă
- 16.7. Elaborarea și adoptarea unei strategii naționale pentru dezvoltarea Bibliotecii Școlare Virtuale și utilizarea OER în sistemul de învățământ public

Instituția responsabilă: Ministerul Educației Naționale și al Cercetării Științifice (MENCS)

Instituție de sprijin: Centre Naționale de evaluare și examinare, Institutul pentru Științele Educației, Coaliția Resurse Educaționale Deschise

Data de începere: 2016

Data finalizării: Septembrie 2017

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizar e	Raport de Progres	A reușit să deschidă Guvernul?
-----------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------	-------------	-------------------	--------------------------------

angajamentul ui													Raport de Final								
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
16. General			↘		↘						↘			↘				↘			

Scopul Angajamentului

Acest angajament a făcut parte din Planul Național de Acțiune 2014-2016. Scopul său era de a crea cadrul tehnic pentru Biblioteca Școlară Virtuală (etapa de referință 1), și de a popula Biblioteca Școlară Virtuală cu resurse educaționale (etapa de referință 2) sub licență deschisă (etapa de referință 3). De asemenea, scopul angajamentului era de a mandata publicarea tuturor resurselor educaționale finanțate prin fonduri publice, sub licență deschisă, și de a le încărca în Biblioteca Școlară Virtuală (etapele de referință 4 și 5), și de a permite MENCS să cumpere drepturile de autor asupra manualelor școlare, pentru a le putea publica ulterior sub licență deschisă (etapa de referință 6). De asemenea, angajamentul își propunea mandatarea folosirii resurselor deschise în sistemul de educație publică (etapă de referință 7).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

Un spațiu de stocare pentru Biblioteca Școlară Virtuală¹ a fost creat și populat cu date culese de la nivelul Inspectoratelor Școlare Județene. Mai mult, au fost organizate dezbateri publice pentru revizuirea procedurilor de cumpărare a manualelor școlare în vederea publicării lor, la o dată ulterioară, sub licență deschisă. În urma acestor discuții, Guvernul a prezentat Parlamentului o propunere de lege² pentru reglementarea statutului Manualului Școlar de Bază, ca bun public,³ permițând astfel MENCS să îl publice pe site-ul propriu, și ulterior pe portalul Bibliotecii Școlare Virtuale.

Raport de Final: Limitat

Conform unui reprezent al societății civile, MENCS a scris proiectul pentru creerea infrastructurii necesare pentru Biblioteca Școlară Virtuală în consultare cu societatea civilă (etapa de referință 1), dar alocarea fondurilor a fost întârziată.⁴ Spațiul de stocare al Bibliotecii Școlare Virtuale colectează resurse educaționale deschise care au fost publicate pe site-urile instituțiilor subordonate MENCS.⁵ Conform raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, nu a fost aleasă licența deschisă pentru Biblioteca Școlară Virtuală, iar clauza prin care toate resursele educaționale finanțate prin fonduri Europene, să fie publicate sub licență deschisă, nu a fost încă inserată.⁶ De asemenea, Raportul de auto-evaluare al Guvernului din 2018 arată că MENCS a aprobat procedura de validare a resurselor

educaționale deschise ce vor intra în Biblioteca Școlară Virtuală, și că spații de încărcare a resurselor educaționale deschise au fost create la nivelul tuturor Inspectoratelor Școlare Județene.⁷ De asemenea, în urma discuțiilor cu societatea civilă, MENCS a inițiat un proiect de lege “Legea Manualului”,⁸ în septembrie 2017, care a ajuns în Parlament în decembrie 2017 și a fost adoptat în iunie 2018. Ulterior Curtea Constituțională a României a invalidat proiectul de lege adoptat, întrucât Parlamentul nu l-a adoptat conform procedurii administrative. Proiectul de lege s-a reîntors în Parlament în septembrie 2018.⁹

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Neschimbat

Singura etapă de referință parcursă a fost creerea spațiului de stocare pentru Biblioteca Școlară Virtuală și popularea acestuia cu informații publicate sub licență deschisă (deci deja deschise publicului).

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament va fi continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 16Ș “Educație deschisă.”

¹ “Resurse Educationale Deschise”, Virtual Library, disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/AQ5oYo>.

² Proiect de lege “Legea Manualului Școlar”, disponibil la <https://goo.gl/667R3Q>.

³ DI. Nicoară sugerează că astfel manualele ar fi puse sub licență deschisă încât profesorii să-și poată concepe cursurile și materialele de curs pe baza lor. Vezi interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁴ Intervi cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁵ Intervi cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

⁶ OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare”, pagina 62, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

⁷ OGP (2018) “Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare”, pagina 62, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

⁸ Proiect de lege “Legea Manualului Școlar”, disponibil la <https://goo.gl/667R3Q>.

⁹ Intervi cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

17. Transparența procesului de achiziții publice

Textul Angajamentului

Angajamentul este o continuare a uneia dintre prioritățile PNA 2014-2016, iar obiectivul său este de a spori transparența și eficiența cheltuielilor publice prin deschiderea datelor colectate prin sistemul electronic de achiziții în standardul OCD, precum și prin implicarea cetățenilor în acest proces. Datele vor acoperi planificarea, atribuirea, implementarea, executarea și finalizarea contractelor publice. Datele OCDS vor putea fi accesate direct pe platforma eLicitatie, chiar și de utilizatorii necalificați pentru procesul de colectare/prelucrare automată a datelor, prin aplicarea unor filtre de căutare pe criterii cum ar fi autoritatea contractantă, operatorul economic, numele achiziției etc.

Obiectiv Principal

Creșterea transparenței și eficienței cheltuielilor publice.

Etape de referință

- 17.1. Informarea și instruirea personalului din domeniul achizițiilor publice din instituțiile publice locale și centrale
- 17.2. Implementarea OCDS în portalul e-licitatie.ro (portal de achiziții publice). Urmând standardul JSON, un serviciu web va oferi apeluri API în funcție de OCDS, acoperind: Informații despre cumpărător, licitație/lansare, atribuire, contract, implementare, planificare, document, buget, articol, modificare, clasificare, punct de contact, valoare, perioadă.
- 17.3. Publicarea pe portalul data.gov.ro a seturilor de date rezultate din implementarea OCDS
- 17.4. Selectarea uneia sau a mai multor instituții publice pentru implementarea unui proiect pilot privind aplicarea principiilor OC (pentru toate fazele procesului de contractare)
- 17.5. Teste pilot pentru implementarea principiilor OC în cadrul unei instituții publice, în colaborare cu societatea civilă, în toate etapele: dezvoltare/planificare, atribuire, execuție, implementare/monitorizare, finalizare, evaluare

Instituția responsabilă: Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), Agenția pentru Agenda Digitală a României (AADR)

Supporting institution(s): Cancelaria Primului Ministru, Funky Cetățeni; Fundația pentru o Societate Deschisă

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de Specificitate	Relevanța pentru valorile OGP	Impact potențial	Finalizare	Raport de Progres Raport de Final	A reușit să deschidă Guvernul?
--------------------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------	------------	--	--------------------------------

	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
17. General			✓		✓	✓						✓	✓	✓				✓			

Scopul Angajamentului

Prin acest angajament, AADR – Agenția pentru Agenda Digitală a României, care este responsabilă pentru portalul de achiziții publice e-licitatie.ro – s-a angajat să adopte Open Contracting Data Standard [Standardele pentru Datele despre Contractarea Deschisă] (OCDS) pentru portalul de achiziții publice (etapele de referință 1 și 2), și să publice datele din portal pe data.gov.ro (etapa de referință 3). De asemenea, scopul acestui angajament este de a pilota aplicarea principiilor de contractare deschisă (etapele de referință 4 și 5). Angajamentul a fost considerat drept potențial transformativ în vederea măririi transparenței achizițiilor publice.

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Neînceput

Acest angajament nu era început la data Raportului de Progres IRM.

Raport de Final: Limitat

Conform raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, numai implementarea OCDS în portalul e-licitatie.ro era început. Pentru a putea implementa OCDS în procesul de achiziții publice în România SEAP – Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice (eProcurement) – trebuia reproiectat. Specificațiile pentru licitația publică pentru SICAP – Sistemul Informatic Colaborativ pentru mediu performant de desfășurare al Achizițiilor Publice – menționa în mod clar, că SICAP trebuia să producă date despre achiziții publice în conformitate cu OCDS.¹ Un demo al facilităților de export al datelor din SICAP în conformitate cu OCDS a fost prezentat în timpul unei întâlniri a Clubului OGP.² Cu toate acestea, UTI – furnizorul privat – a înregistrat mari întârzieri în livrarea SICAP, parțial întrucât liderul UTI era investigat pentru fapte de corupție.³

SICAP a fost lansat în aprilie 2018, dar componenta de export a datelor nu funcționează – și astfel SICAP nu exportă datele vrac pe portalul național de date data.gov.ro.⁴ În decembrie 2018, portalul național de date nu conținea datele vrac despre achizițiile publice, deși tranziția de la SEAP la SICAP era completă.

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Înrăutățit

Deși SICAP – noul portal al achizițiilor publice al AADR care înlocuiește SEAP – are o interfață mai ușor de utilizat, SICAP rămâne preponderent un sistem de eProcurement și nu devine un sistem de contractare deschisă (OC) – i.e. consultările publice anterioare licitației,

contractul de achiziție, și documentele adiționale contractului, nu sunt incluse.⁵ SICAP nu a reușit de asemenea să exporte datele vrac în portalul național de date, așa cum SEAP le exporta.

Experții intervieuați de cercetătorul IRM au confirmat că SICAP trebuia construit în conformitate cu OCDS. Cu toate acestea, de la data lansării sale, în aprilie 2018, și până în noiembrie 2018, SICAP nu a exportat date vrac către portalul național de date deschise,⁶ în ciuda faptului că sistemul anterior (SEAP) reușea să publice datele vrac, în format deschis, sub licență liberă, trimestrial. Datele vrac sunt importante întrucât s-au dovedit esențiale pentru jurnalismul de investigație. Câteva din cele mai mari scandaluri de corupție din România (Clubul COLECTIV⁷ și Scandalul Desinfecanților⁸) au pornit de la investigații ale jurnaliștilor care au analizat datele vrac de pe portalul național de date deschise. Un reprezentant al societății civile a menționat că sunt necesari doar unul sau doi programatori buni și datele vrac pentru a detecta corupția și mita din domeniul achizițiilor publice. Fără datele vrac însă, jurnaliștii ar trebui să știe exact ce elemente trebuie căutate pentru a detecta corupția.⁹

Un interviu a sugerat că datele vrac pot fi reconstruite din SICAP prin exerciții de căutare și copiere-lipire repetate, în ciuda faptului că un astfel de exercițiu ar fi dificil și foarte costisitor.¹⁰ Cu toate acestea, căutările pot fi făcute mai ușor în SICAP decât în SEAP.¹¹ În plus, opiniile sunt împărțite cu privire la implementarea OCDS pentru datele stocate în SICAP. Unii intervieuați consideră că SICAP are doar câteva probleme tehnice care împiedică exportul datelor vrac.¹² Cercetătorul IRM nu a reușit să confirme poziția Guvernului, întrucât conducerea AARD nu a răspuns celor două invitații la dialog înaintate de cercetătorul IRM.¹³

Participare Civică: Neschimbat

Întrucât pilotarea implementării principiilor de contractare deschisă într-o instituție publică, în colaborare cu societatea civilă nu a avut loc, acest angajament nu a reușit să deschidă guvernarea cu privire la participarea civică. Cu toate acestea, absența datelor vrac restricționează, de facto, participarea civică în lupta mai largă împotriva corupției.

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament nu este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020.

¹ Interviuri cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018, Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018 și Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

² Minutul 40 al "Debate on the open governance of the NAP 2014-2016", disponibil la <https://goo.gl/CBCW1T>.

³ Economica (29 octombrie 2017) "Seful UTI Tiberiu Urdareanu reținut de DNA", disponibil la <https://goo.gl/LEsN7G>.

⁴ Interviuri cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018, și with Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁵ Interviuri cu Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018.

⁶ Interviuri cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018, cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018 și cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

⁷ Wikipedia "Colectiv nightclub fire", disponibil [în Engleză] la https://en.wikipedia.org/wiki/Colectiv_nightclub_fire.

⁸ Anealla Safdar (14 mai 2016) "Diluted disinfectant scșial hits Romania hospitals", AlJazeera, disponibil [în Engleză] la <https://goo.gl/2kDcRR>.

⁹ Interviuri cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

¹⁰ Datele în format bulk se referă la întregul set de date asupra achizițiilor publice. Setul complet poate fi recreat cu ajutorul portalului de căutare, atât timp cât utilizatorul caută manual, pe bază de cuvinte cheie, identifică fiecare componentă a setului complet, și o copie una câte una, pe un disc de memorie local. Interviuri cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

¹¹ Interviuri cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018 și with Elena Calistru (Funky Cetățeni) în 13/11/2018.

¹² Interviuri cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.

¹³ Emailuri au fost trimise la adresa liviu.stoica@aad.ro în 6 November 2018 și în 11 November 2018.

18. Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate

Textul Angajamentului

Angajamentul face parte din proiectul „Creșterea calității și a numărului de seturi de date publicate de instituțiile publice”, care va fi finanțat prin Fondul Social European 2020 și are ca scop: (1) îmbunătățirea metodologiei de publicare a datelor deschise; (2) să ofere personalului din instituțiile publice centrale și locale o serie de ședințe de formare și documente auxiliare pentru gestionarea datelor deschise; (3) îmbunătățirea calității datelor publicate pe data.gov.ro; (4) încurajarea reutilizării datelor; (5) creșterea numărului de seturi de date publicate pe data.gov.ro.

Obiectiv Principal

Promovarea și creșterea transparenței în administrația publică și îmbunătățirea dialogului cu cetățenii prin îmbunătățirea mijloacelor și a procedurilor de publicare a datelor deschise de la instituțiile și autoritățile publice.

Etape de referință

- 18.1. Îmbunătățirea metodologiei de publicare a datelor deschise prin actualizarea și îmbunătățirea Ghidului pentru 2015 și evaluarea cadrului pentru o propunere de politică publică pentru a asigura implementarea procedurilor în toate instituțiile publice, publicarea seturilor de date în mod regulat și corelarea cu strategiile guvernamentale relevante.
- 18.2. Organizarea a 13 sesiuni de formare pentru personalul din administrația publică locală și centrală (200 persoane)
- 18.3. Teste pilot pentru publicarea automată pe portalul data.gov.ro a datelor deschise din domeniile achizițiilor publice (contracte deschise), registrelor fiscale și calității aerului (prin API-uri)
- 18.4. Încurajarea și asistarea instituțiilor publice în organizarea de concursuri (hackathon-uri) folosind date deschise pentru a găsi soluții pentru probleme specifice. Vor fi organizate cel puțin 4 hackathon-uri, în sectoare în care instituțiile au arătat deja interes pentru promovarea reutilizării datelor, iar reprezentanții societății civile au convenit asupra utilității unor astfel de competiții (cultură, educație, administrație locală, anticorupție, bugetul pentru cetățeni etc.)
- 18.5. Publicarea centralizată pe portalul național de date deschise a unor seturi de date prioritare (buget, educație, cultură, sănătate, muncă, mediu și altele). Monitorizarea actualizărilor regulate ale seturilor de date care sunt deja publicate. Identificarea și publicarea de noi seturi de date, în colaborare cu societatea civilă.

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru / Secretariatul General al Guvernului

Supporting institution(s): Ministere; Autorități publice locale, Coaliția pentru Date Deschise

Data de începere: Septembrie 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Notă Editorială: Textul Angajamentului este prescurtat. Întreg textul poate fi găsit în Planul Național de Acțiune OGP 2016-2018.

Prezentare
generală a

Grad de
Specificitate

Relevanța pentru
valorile OGP

Impact potențial

Finalizare

Raport de
Progres

A reușit să deschidă
Guvernul?

angajamentul ui													Raport de Final								
	Niciunul	Scăzut	Moderat	Ridicat	Acces la Informații	Participare Civică	Responsabilitate Publică	Tehnologie și Inovare pentru Transparență și Responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformativ	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	Înrăutățit	Neschimbat	Marginal	Major	Deosebit
			✓		✓	✓					✓			✓						✓	
18. General			✓		✓	✓					✓			✓						✓	

Scopul Angajamentului

Scopul acestui angajament este de a îmbunătăți metodologia, de a instrui personalul guvernului național și local, de a îmbunătăți calitatea și cantitatea datelor publicate pe data.gov.ro (etapele de referință 1 și 2). Angajamentul prevede pilotarea publicării automate a datelor privind achizițiile publice, registrele fiscale și calitatea aerului (prin interfețele de programare a aplicațiilor [API]) (etapa de referință 3), organizarea de hackathon-uri tematice (etapa de referință 4), precum și centralizarea și îmbunătățirea accesului la seturile de date cu valoare ridicată, stabilite în consultare cu societatea civilă (etapa de referință 5).

Grad de Finalizare

Raport de Progres: Limitat

Primele trei etape de referință nu erau demarate la momentul Raportului de Progres IRM, ca urmare a întârzierilor în achizițiile de servicii de consultanță. Etapa de referință 4 a fost completată în mod substanțial. Trei hackathon-uri au fost organizate în 2016 și 2017, cu scopul de a crea aplicații în domeniul sănătății, politici sociale, mediului, pentru orașe inteligente, educație și cultură. Raportul de Progres IRM a menționat că numărul de seturi de date deschise a crescut, deși calitatea a rămas inegală.

Raport de Final: Substanțial

SSG a scris metodologia pentru publicarea datelor deschise și a publicat-o sub licență deschisă în iulie 2018.¹ Conform raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, analiza SGG-ului a arătat că proiectarea unei politici publice pentru datele deschise nu este de dorit în contextul European și național actual (tehnic și legal).² 200 de oficiali publici, în special lideri și experți IT (20 din rândul administrațiilor publice locale și 180 din rândul administrației publice centrale, inclusiv din rândul instituțiilor subordonate),³ au fost instruiți în iunie-iulie 2018.⁴ Conform reprezentantului OGP, grupul țintă au fost membrii administrației publice centrale pentru a consolida eforturile anterioare ale SGG de a-i stimula și motiva spre a deschide datele de interes public.⁵ De asemenea, materialele de curs au fost publicate sub licență deschisă în mai 2018.⁶ Etapa de referință 3 nu a fost începută conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018.⁷ Reprezentantul OGP a menționat însă că, deși portalul național de date oferă deja un API pe care instituțiile publice îl pot utiliza pentru a încărca și descărca datele, problema se află în departamentele de IT ale instituțiilor publice, care nu au exercițiul manevrării unor seturi mari de date prin APIs.⁸

Etapa de referință 4 a fost parțial completată, prin organizarea a trei hackathon-uri în septembrie 2016,⁹ martie 2017,¹⁰ și martie 2018¹¹ pe teme: sănătate, politici publice, mediu, orașe deștepte, cultură și educație. Conform Raportului de auto-evaluare al Guvernului din 2018, etapa de referință 5 este, de asemenea, parțial completată întrucât, în martie 2018, data.gov.ro conținea aproximativ 1.400 de seturi de date (o creștere de la 633 de seturi de date, în 2016). În plus, 217 din cele 259 de seturi de date pe care instituțiile publice s-au angajat să le deschidă, au fost publicate.¹² De asemenea, Raportul de auto-evaluare al Guvernului din 2018¹³ arată că seturile de date care trebuiesc actualizate lunar sunt actualizate, dar și că cele care trebuiesc actualizate mai des, nu sunt actualizate suficient. În cele din urmă, reprezentantul OGP a susținut că există o creștere a calității datelor publicate pe portalul național de date deschise, deși mai există încă seturi de date care nu sunt de calitate, sau care conțin erori.¹⁴

A reușit să deschidă Guvernul?

Acces la Informații: Major

Conform reprezentantului OGP, schimbarea mentalității funcționarilor publici, precum și dezvoltarea cunoștințelor (e.g. cum se deschid seturile de date, care sunt cele mai bune sisteme IT pentru deschiderea datelor, etc.), reprezintă un proces dificil și de lungă durată. Astfel, instruirea funcționarilor publici asupra modului în care trebuie deschise seturile de date relevante publicului, a fost deosebit de importantă pentru actuala (și viitoarea) creștere a numărului de seturi de date deschise.¹⁵ Seturile de date deschise au fost deja dublate pe parcursul implementării celui de-al treilea Plan Național de Acțiune (de la 633 în 2016, la aproximativ 1.400 în 2018), și 83.8% din seturile de date ce trebuiau deschise au fost publicate. În plus, datele din portalul național de date deschise au fost folosite de un ONG pentru construirea unei aplicații (baniitai.info) care a fost instrumentală în descoperirea spitalelor ce cumpăraseră detergentul contrafăcut în celebrul caz de corupție Hexi Pharma.¹⁶

Civic participation: Marginal

În ciuda progresului notat prin organizarea a trei hackathon-uri pentru angajarea publicului în dezvoltarea de soluții personalizate pentru administrația publică, aceste activități nu au reușit să genereze o angajare de durată. Astfel, reprezentantul Ministerului Național al Culturii și a Identității Naționale (MCIN) a menționat că schimbările politice au împiedicat o colaborare mai profundă între societatea civilă și MCIN, și că MCIN nu a monitorizat modul în care aplicațiile ce au câștigat hackathon-ul, au fost dezvoltate sau folosite ulterior.¹⁷ În plus, un reprezentant al societății civile a menționat că hackathon-urile sunt doar un prim pas pentru a stimula dezvoltarea de noi produse, pe baza datelor deschise.¹⁸

Continuat în următorul plan de acțiune?

Acest angajament este continuat în Planul Național de Acțiune 2018-2020 prin Angajamentul 18: "Publicarea datelor deschise."

¹ Metodologie de publicare a datelor deschise – v. 02.2019, disponibilă la <https://goo.gl/GbBTz7>.

² OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pagina 67, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

³ OGP (6 iunie 2018) "Sesiuni de instruire date deschise", comunicat de presă, disponibil la <https://bit.ly/2LEvmNZ>.

⁴ Interviu cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018.

⁵ Interviu cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018.

⁶ Resurse Date Deschise, disponibile la <https://goo.gl/vbdAhr>.

⁷ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pagina 68, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.

⁸ Interviu cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018.

⁹ OGP (11 august 2016) "Diplohack – 9 septembrie 2016", comunicat de presă, disponibil la <https://bit.ly/2CcxIMw>.

-
- ¹⁰ OGP (24 februarie 2017) "Ziua Datelor Deschise – București, 4 martie 2017", disponibil la <https://goo.gl/j1v4FN>.
- ¹¹ OGP România (21 noiembrie 2017) "Înscrie-te la Culture Hack! Scoate cultura din tipare!", disponibil la <https://bit.ly/2Uu2rfr>.
- ¹² OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pagina 68, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.
- ¹³ OGP (2018) "Planul Național de Acțiune 2016-2018: raport de autoevaluare", pagina 68, disponibil la <https://bit.ly/2vv2yw7>.
- ¹⁴ Interviu cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018.
- ¹⁵ Interviu cu Larisa Panait și Angela Benga (OGP România) în 6/11/2018.
- ¹⁶ Interviu cu Andrei Nicoară (Coaliția pentru Date Deschise) în 15/11/2018.
- ¹⁷ Interviu cu Cristina Cotenescu și Mihai Monoranu (Ministerul Culturii și Identității Naționale) în 8/11/2018.
- ¹⁸ Interviu cu Ovidiu Voicu (Centrul Pentru Integritate Publică) în 8/11/2018.

Notă Metodologică

Acest raport se bazează pe o analiză de birou a programelor guvernamentale, (proiecte de) legi și norme, decrete guvernamentale, textul angajamentelor, textul celui de-al patrulea Plan Național de Acțiune, Raportul de auto-evaluare al Guvernului 2018 și Raportul de Progres IRM 2016-2017. Cercetătorul IRM s-a bazat, de asemenea, pe consultări scrise și pe interviuri cu reprezentanții societății civile, experți în domeniu, și cu reprezentanții guvernamentali, și pe rapoartele mass-media, în evaluarea gradului de finalizare și a impactului Planului Național de Acțiune. Interviurile au avut loc în noiembrie 2018 și au fost confirmate de persoanele interviuate. Lista persoanelor interviuate este prezentată mai jos:

1. Larisa Panait	OGP România	București, România,
6/11/2018		
2. Angela Benga	OGP România	București, România,
6/11/2018		
3. Mădălina Mitroi	SGG	București, România, 6/11/2018
4. Diana Moldovan	Asociația Impact	Bistrița, România, 7/11/2018
5. Simona Adam	Fost IRM	București, România, 7/11/2018
6. Cristina Cotenescu	MCNI	București, România, 8/11/2018
7. Mihai Monoranu	MCNI	București, România, 8/11/2018
8. Ovidiu Voicu	CPI	București, România, 8/11/2018
9. Marian Damoc	RYMFD	București, România, 8/11/2018
10. Bogdan Manolea	APTI	București, România, 8/11/2018
11. Octavian Rusu	Issue Monitoring	București, România, 12/11/2018
12. Cornel Călinescu	ANABI	București, România, 12/11/2018
13. Elena Calistru	Funky Cetățeni	București, România, 13/11/2018
14. Ale Stoica	Calup	București, România, 13/11/2018
15. Radu Puchiu	Fost SGG	București, România, 13/11/2018
16. Bianca Muntean	AEIS	Cluj, România, 13/11/2018
17. Simona Calapodescu	Asociația Civica	Iași, România, 13/11/2018
18. Codrin Nisoiu	ASE	București, România, 13/11/2018
19. Bogdan Grunevici	Min. Finanțelor Publice	București, România, 14/11/2018
20. Ionuț Popa	CivicTech	București, România, 14/11/2018
21. Mugurel Dascalu	ANC	București, România, 14/11/2018
22. Codru Vrabie	Fost IRM	București, România, 14/11/2018
23. Dan Bugariu	Smart City	Alba Iulia, România, 14/11/2018
24. Andrei Nicoara	CDD	Cluj, România, 15/11/2018

Ioana S. (Hanna) Deleanu (PhD, Universitatea din Utrecht) este licențiată în Economie și Drept. A scris numeroase articole academice și recomandări pentru politici publice în domeniul spălării banilor și al corupției.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP) susține angajamente concrete asumate de guvern pentru promovarea transparenței, împuternicirea cetățenilor, combaterea corupției, și folosirea tehnologiilor noi pentru o mai bună guvernare. Mecanismul Independent de Raportare al OGP evaluează creerea și implementarea Planului Național de Acțiune pentru a încuraja dialogul între diferitele părți interesate și pentru a mări responsabilitatea.

Open
Government
Partnership

